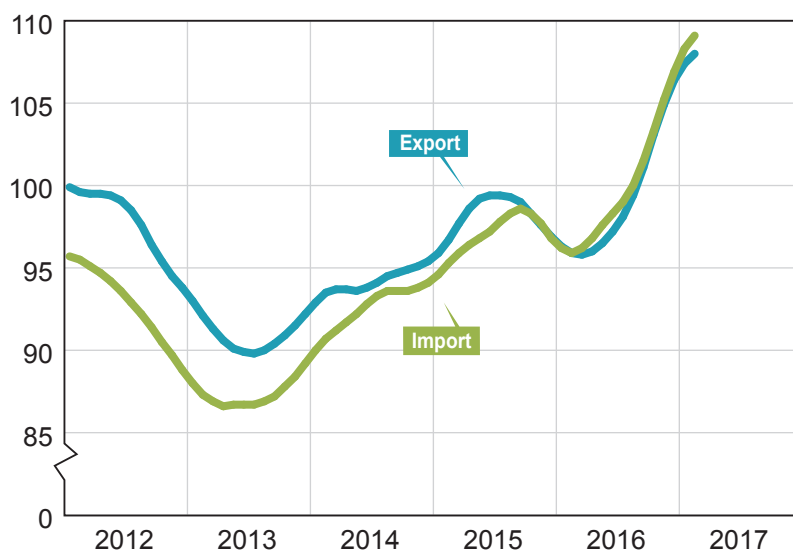

SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Uppgång för utrikeshandeln

Utrikeshandel med varor
Miljarder kronor, trend

- Inflationstakten steg ytterligare
Sid 14
- Exporten tillväxtmotor i Nederländerna
Sid 21

I fokus:
**Detaljhandeln
i ett bransch-
perspektiv**
sida 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	"I fokus".....	12
Industri.....	4	Priser.....	14
Utrikeshandel.....	6	Arbetsmarknad.....	16
Handel, konsumtion och tjänster.....	7	Finansmarknad.....	17
Bygghandelsmarknad.....	11	Internationell utblick.....	19
Näringsliv.....	11	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22

KONJUNKTURLÄGET

God inledning på året

Den svenska ekonomin har inlett 2017 med fortsatt uppgång. Under fjolåret var BNP-tillväxten relativt måttlig under de tre första kvartalen men året avslutades starkt med en ökad tillväxttakt fjärde kvartalet. Månadsstatistiken över de inledande månaderna i år har mestadels varit positiv. Näringslivets produktion steg i januari där såväl industrin, byggbranschen som tjänstesektorn visade tillväxt vilket inte hör till vanligheterna. I fjol inträffade det endast tre av tolv månader att de gick upp under samma månad. Även hushållskonsumtionen noterade en uppgång i januari men det kan ses som en rekyl efter en stor nedgång i december, mätt i säsongrensade termer.

För detaljhandeln har försäljningsvolymerna ökat i både januari och februari efter nedgången i december. Sällan-köpsvaruhandeln fortsätter att uppvisa en god tillväxt, där en fortsatt hög konsumtion av möbler och heminredning bidrar starkt till detta. Även bokhandeln och leksakshandeln visar god försäljning medan klädhandeln har det lite tyngre och redovisar negativ utveckling på årsbasis. I månadens fokusartikel på sidan 12 finns en fördjupning kring läget inom detaljhandeln.

Uppgång för utrikeshandeln

Det var en stark exportutveckling som var den främsta orsaken till BNP-ökningen fjärde kvartalet i fjol. Uppgången har fortsatt även i år och för närvarande pekar trenden uppåt för både exporten och importen av varor. Mätt i löpande priser är ökningen särskilt tydlig men det bör tilläggas att en del av effekten kommer från stigande export- och importpriser. Månadsstatistiken visar dock fortsatt ett lågt handelsnetto, där varuimporten varit i stort sett lika stor som varuexporten under årets två första månader. Totalt under fjolåret visade utrikeshandelsstatistiken med varor till och med ett litet underskott.

I nationalräkenskaperna (NR) ser man dock en något annorlunda bild än vad den månadsvisa utrikeshandelsstatistiken visar. I NR har såväl varuhandeln som tjänstehandeln ett ganska tydligt exportöverskott. Förutom att det råder vissa skillnader i definitionerna av vad som räknas som utrikeshandel dras varuhandeln i NR upp av att merchanting inkluderas. Med merchanting avses den del av trepartshandel som innebär att företag i Sverige köper produkter utomlands för att sedan sälja dem utan att först ta hem dem till Sverige.

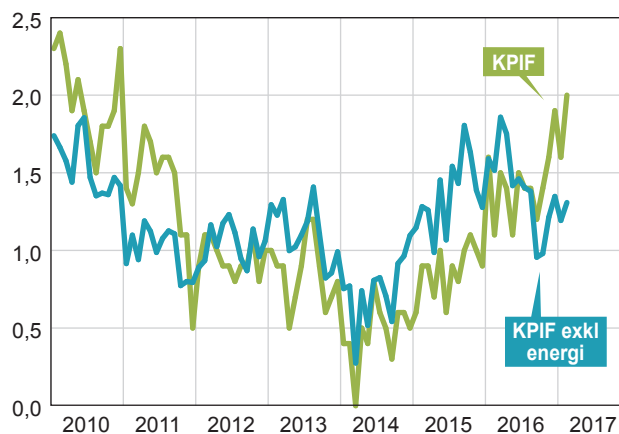
Inflationstakten stiger

Inflationstakten, mätt som den årsvisa procentuella ökningen av KPI, låg i februari på 1,8 procent. Enligt måttet KPIF, KPI med fast ränta, var dock inflationstakten 2,0 procent vilket var den högsta noteringen sedan december 2010 och precis i nivå med Riksbankens inflationsmål. En bakomliggande orsak till inflationsuppgången är dock stigande livsmedels- och energipriser som till viss del kan antas vara tillfälliga. Detta var också något som Riksbanken poängterade vid sitt senaste räntebesked. För att börja höja räntan vill man se att inflationen stabiliserar sig kring 2 procent.

Exempelvis har elpriserna stigit mycket under det senaste året och ett högre pris på olja bidrar till att även drivmedelspriserna gått upp. Oljepriset sjönk dramatiskt i slutet av 2014 men bottnade i början av 2016 vilket medför att årsjämförelserna görs mot en väldigt låg nivå. Hittills i år har priset legat relativt stilla men en liten nedgång har skett i mars. Rensar man för energipriser, där förändringar av oljepriset utgör en viktig del, var inflationstakten i februari 1,3 procent.

Inflationstakt

Procentuell förändring från föregående år

Prisuppgången märks även globalt. I euroländerna har inflationstakten stigit från 0,6 procent i november till 2,0 procent i februari enligt det harmoniserade inflationsmålet, HIKP. I Storbritannien har inflationstakten ökat från 1,2 till 2,3 procent under samma period. I USA var KPI-inflationen 2,7 procent i februari. En tydlig skillnad mellan Europa och USA är dock att uppgången har pågått en längre tid i USA och märks tydligt även i kärn-KPI, alltså exklusive livsmedels- och energipriser, som legat över 2 procent sedan november 2015.

Treårigt löneavtal för industrin

Den sista mars presenterades det nya löneavtalet för industrin. Den svenska lönebildningsmodellen innebär att det är industrin som sätter "märket" som de andra branscherna får rätta sig efter så avtalet påverkar indirekt hela arbetsmarknaden. Facken och arbetsgivarorganisationerna lyckades till slut enas om löneökningar på totalt 6,5 procent under en treårsperiod. Löneökningstakten har stor betydelse för den framtida utvecklingen av inflationen men arbetsgivarna försöker i första hand bromsa löneökningstakten för att inte de svenska företagen ska tappa konkurrenskraft gentemot omvärlden.

Riksbankens senaste företagsundersökning visade att det råder optimism om konjunkturutvecklingen i det svenska näringslivet. Framförallt gäller det exportutvecklingen där orderingen ökat vilket lyft produktionen inom industrin. Företagen signalerar också om att utsikterna att höja försäljningspriserna är goda som en följd av stigande efterfrågan från omvärlden samt en uppgång för råvarupriserna.

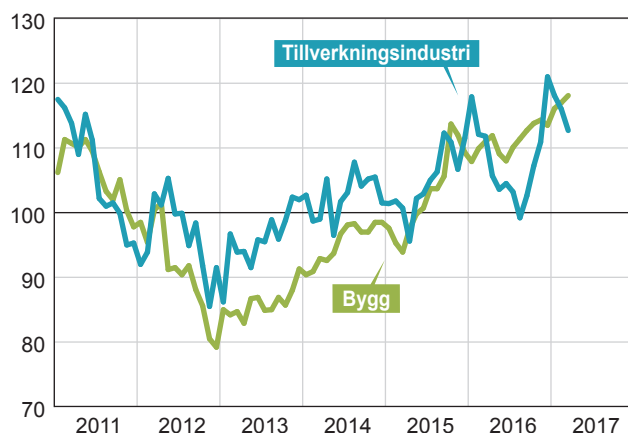
Den senaste tiden har även producentpriserna inom industrin ökat markant. Förutom att världsmarknadspriserna på råvaror stigit spelar även kronans försvagning en viktig roll i detta. I februari vände visserligen kurvorna svagt nedåt då kronan stärktes och vissa råvarupriser, exempelvis priset på råolja, sjönk.

Konjunktursignalerna fortsatt starka

I konjunkturbarometern för mars backade barometerindikatorn för tredje månaden i rad men indikatorn ligger fortsatt klart över normalläge. Nedgångar för industrin och hushållen var det som främst orsakade tillbakagången. Starkast utveckling för närvarande uppvisar byggföretagen som noterade en ny uppgång i mars då synen på orderstockarna samt företagens anställningsplaner förbättrades. Detaljhandeln och de privata tjänstenäringarna stod endast för marginella förändringar jämfört med februari men båda branscherna befinner sig fortfarande i ett läge som är starkare än normalt.

Konfidensindikator

Säsongrensade värden, historiskt genomsnitt=100

Källa: Konjunkturinstitutet

Konjunkturinstitutet (KI) presenterade även en ny konjunkturlägesbedömning där den svenska ekonomin

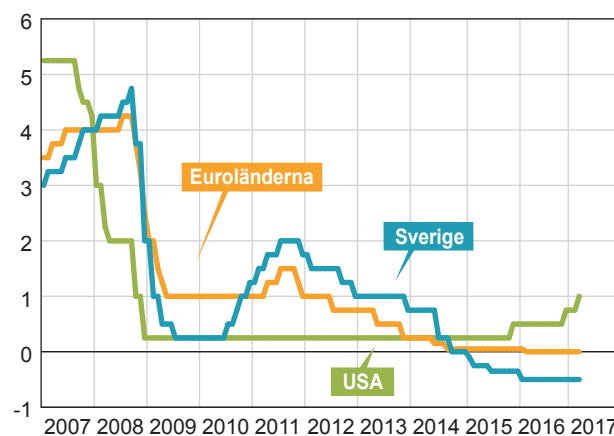
fortfarande beskrivs i termer av högkonjunktur. KI bedömer att högkonjunkturen fördjupas under 2017 och 2018 då den når sin topp. BNP-tillväxten mattas trots det något men väntas fortsatt hamna över 2 procent båda dessa år. Exporten förväntas bli draglok där KI ser ökad global efterfrågan på investerings- och insatsvaror som främsta orsak. Den inhemska efterfrågan mattas enligt prognosen av något då exempelvis bidraget från den offentliga konsumtionen blir betydligt lägre än i fjol i takt med att utgifterna för flyktingmottagandet minskar i år och nästa år.

Räntehöjning i USA

Den amerikanska centralbanken, Federal Reserve, beslutade i mitten av mars att höja räntan med 25 räntepunkter till ett spann på 0,75–1,00 procent. Beslutet var aviserat genom en mängd uttalanden innan beskedet vilket gjorde att de omedelbara marknadsreaktionerna blev relativt måttliga. Fed motiverar höjningen med att både sysselsättningen och inflationen närmar sig målen vilket betyder att ekonomin nu tål en liten åtstramning genom gradvisa uppjusteringar av styrräntan. Centralbankens prognos indikerar att det blir ytterligare två räntehöjningar i år och tre höjningar nästa år. På så vis ges ett visst utrymme för räntesänkningar längre fram när konjunkturen vänder och ekonomin behöver stimuleras.

Centralbankernas styrräntor

Procent

Källa: Macrobond

Globala konjunkturindikatorer på uppgång

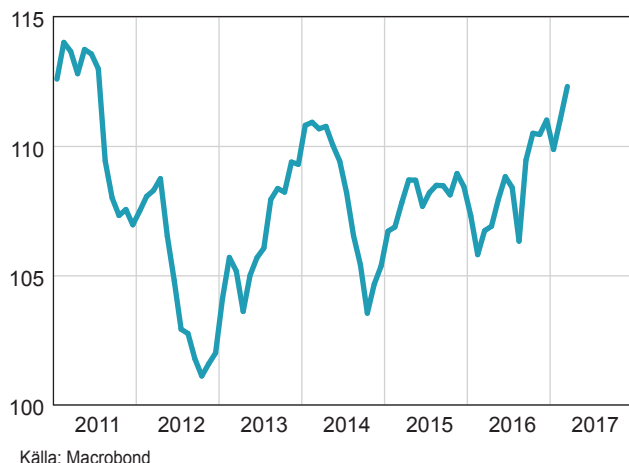
I såväl Europa som USA har viktiga konjunkturindikatorer visat en uppåtgående trend den senaste tiden. Den ultralätta penningpolitiken har under senare år kombinerats med en förhållandevis expansiv finanspolitik i många länder vilket har gett draghjälp till konjunkturuppgången.

För euroländerna låg det preliminära inköpschefsindexet i mars på den högsta nivån på nästan sex år. Ökningstakten för nya ordrar och uppdrag var den högsta sedan april 2011. Särskilt Tyskland bidrog starkt till uppgången men även Italien och Frankrike hade positiv utveckling. Den uppåtgående trenden märks både inom industrin och inom tjänstesektorn. I Tyskland steg även Ifo-index, som mäter stämningens läge i det tyska näringslivet, till den högsta noteringen sedan sommaren 2011.

Även de amerikanska konjunkturindikatorerna har stigit på sistone. ISM:s inköpschefsindex som presenterats till och med februari visar en uppåtgående trend för både industrin och tjänstesektorn. I mars steg dessutom det amerikanska konsumentförtroendet enligt Conference Board till den högsta nivån sedan december 2000. Detta trots att börserna vände nedåt i mars.

Ifo-index Tyskland

2005=100, säsongrensats

Supervalår i Europa skapar politisk osäkerhet

I mitten av mars hölls parlamentsval i euroområdet femte största ekonomi, Nederländerna. Valet kan ses som startskott för det "supervalår" som stundar i Europa med först presidentval i Frankrike under våren och sedan val i Tyskland i höst. Det europeiska samarbetet står inför stora utmaningar framöver där Brexitförhandlingarna nu ska komma igång samtidigt som det råder stor splittring mellan medlemslänarnas syn på det framtida samarbetet inom EU. Den politiska osäkerheten riskerar i slutändan att spilla över på den reala ekonomin.

Det nederländska valet gav ingen tydlig segrare och regeringsbildningen var ännu inte klar vid utgången av mars. Det parlamentariska läget innebär dock att det fortsatt blir en form av koalitionsregering i landet, där det populistiska och EU-fientliga PVV inte får plats. Partiets ledare Geert Wilders vill att Nederländerna ska följa britternas exempel och lämna EU. Tillgången till den inre marknaden i EU har dock genom åren gynnat Nederländernas ekonomi, som till stor del lever på utrikeshandel och där exporten utgör den främsta tillväxtmotorn. I månadens internationella artikel på sidan 21 belyses landets ekonomi lite närmare.

Den 29 mars aktiverade Storbritannien artikel 50 i EU-fördraget vilket innebär att landet formellt begär utträde ur unionen. Nu väntar långa förhandlingar om villkoren för utträdet och inom två år kommer Storbritannien helt att ha lämnat EU. Det återstår att se vilken typ av avtal som man lyckas förhandla fram och vilken effekt det ger på den brittiska ekonomin och omvärldens. Hittills har Storbritanniens ekonomi inte påverkats märkbart sedan sommarens folkomröstning. Försvagningen av pundet har dock inneburit draghjälp för exporten.

INDUSTRI

Den senaste månadsstatistiken visade att industriproduktionen vände upp i januari efter nedgången i december. Efter en liten dipp i mitten av 2016 har trenden pekat uppåt det senaste halvåret.

Orderingången har förvisso sjunkit något de senaste två månaderna men trenden det senaste halvåret är likväl svagt positiv. Bilden är liknande för både exportmarknaden och hemmamarknaden, men exportorderingången har haft större svängningar. Efter rejäla uppgångar i både september och oktober har inflödet av order från utlandet gått ner tre månader i rad.

Konjunkturbarometern i mars visade att det fortsatt råder ett positivt stämningsslag inom industrin. Konfidentsindikatorn befinner sig fortfarande på en nivå som är mycket starkare än normalt. Indikatorn har dock sjunkit tre månader i rad efter den kraftiga uppgången i slutet av fjolåret. Den främsta orsaken till nedgången i mars var att produktionsplanerna inte var fullt lika optimistiska som tidigare.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: januari 2017

Källa: SCB:s industriproduktionsindex

Uppgång för industriproduktionen

I januari vände utvecklingen åter uppåt efter nedgången i december. Jämfört med månaden innan steg industriproduktionen i januari med 2,0 procent, säsongrensats.

Det var stor spridning mellan industrins delbranscher där elektronikindustrin ökade produktionen med 10 procent på månadsbasis medan aggregatet för den kemiska industrin och läkemedelsindustrin minskade med 20 procent. För elektronikindustrin var det en rekyl uppåt efter en ännu större nedgång i december medan det var andra månaden i rad med en stor minskning för produktionen inom kemi och läkemedel.

Industriproduktion			
Förändring i procent			
	jan 17/ dec 16	nov 16–jan 17/ aug–okt 16	jan 17/ jan 16
Hela industrin	2	2	1
Trävaruindustri, ej möbler	1	3	8
Massa och papper	1	2	5
Grafisk industri	4	1	–2
Kemisk industri och läkem.	–20	–12	–21
Stål- och metallverk	–1	4	5
Metallvaruindustri	–2	4	0
Elektronikindustri	10	–6	5
Maskinindustri	1	3	–2
Industri för motorfordon	5	13	8

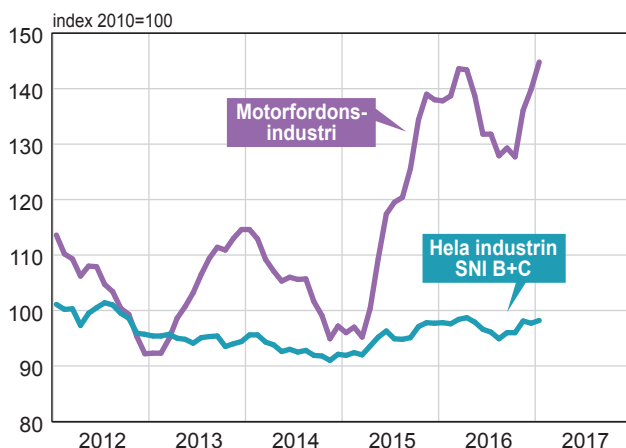
Motorfordonsindustrin, den största av industrins delbranscher sett till förädlingsvärde, ökade produktionen med närmare 5 procent i januari. De två senaste åren har varit mycket starka inom delbranschen där produktionsvolymerna ökat med närmare 50 procent. Fjolåret inleddes positivt

med fortsatt uppgång efter ett kraftigt lyft 2015. Därefter mattades utvecklingen något och produktionsvolymerna sjönk i mitten av året för att åter vända upp under hösten. Januari var femte månaden i rad med produktionsuppgång inom motorfordonsindustrin.

Industriproduktionsindex

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde

En annan bransch med en positiv trend för närvarande är industrin för andra icke-metalliska mineraliska produkter. Här ingår exempelvis produktion av varor av glas, sten, betong och liknande. Branschen står dock för en relativt liten del av den totala industriproduktionen.

Positiv tremånadersutveckling

Under den senaste tremånadersperioden, november till januari, steg produktionen med 2,3 procent, säsongrensat och jämfört med föregående tremånadersperiod. Det var den näst starkaste tremånadersutvecklingen sedan december 2015. Den kemiska industrin och läkemedelsindustrin uppvisade dock en stor nedgång. Detsamma gjorde elektronikindustrin, trots uppsvinget i januari. De flesta branscher uppvisade däremot en positiv utveckling på tremånadersbasis, där motorfordonsindustrin stod för det största lyftet.

Fortsatt måttlig årstillväxt

Att produktionen dippade något i mitten av 2016 för att sedan öka mot slutet av året märks i årsjämförelsen. Jämfört med motsvarande månad i fjol visade industriproduktionen en tillväxt på 1,3 procent i januari. Det får betraktas som relativt måttligt men var ändå den högsta årstillväxten sedan september.

Många branscher uppvisade dock relativt stora uppgångar på årsbasis. Däribland industrin för elapparatur, textilindustrin, petroleumindustrin samt träindustrin. Störst var dock ökningen inom industrin för icke-metalliska mineraliska produkter där produktionen ökade med närmare 35 procent. Å andra sidan redovisade aggregatet för kemisk industri och läkemedelsindustri ett produktionstapp på 21 procent jämfört med januari 2016, vilket drog ner utvecklingen för den totala industrin rejält.

Industrins ordergång

Senaste uppgift: januari 2017

Källa: SCB:s ordergång och omsättningsstatistik

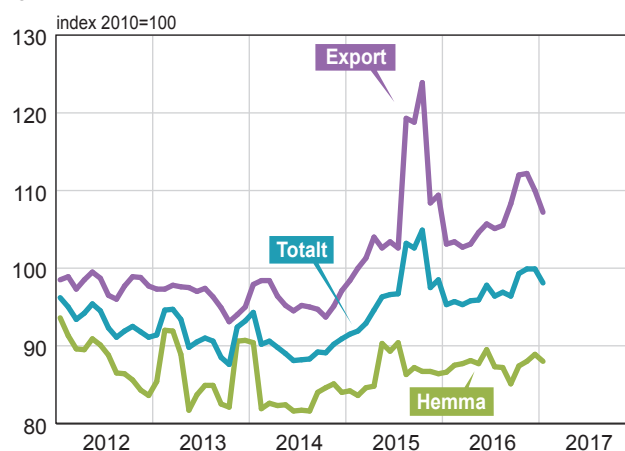
Minskad ordergång

Industrins ordergång sjönk med 2,6 procent i januari, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Det var andra månaden i rad med en nedgång efter att ordergången dessförinnan visat positiv utveckling i tre raka månader.

Det största lyftet under september–november stod exportmarknaden för men det är också ordergången från utlandet som minskat mest i december och januari. I januari sjönk exportordergången med 3,1 procent medan order från hemmamarknaden minskade med 1,9 procent.

Industrins ordergång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Bland industrins delbranscher stod aggregatet som innefattar den kemiska industrin och läkemedelsindustrin för en nedgång på 15 procent i januari, där en kraftig nedgång av exportefterfrågan var den främsta orsaken. Elektronikindustrin samt stål- och metallverk tappade med 8 respektive 3 procent och även här var det exportordergången som dämpade. Motorfordonsindustrin samt maskinindustrin redovisade däremot ett ökat ordervärde i januari med uppgångar både för hemma- och exportmarknaden.

Nolltillväxt på årsbasis

Den totala ordergången låg i januari på exakt samma nivå som motsvarande månad i fjol, enligt kalenderkorrigerade data. Order från hemmamarknaden ökade med 0,7 procent vilket motverkades av en minskning av exportordergången på 0,3 procent.

Av de större branscherna noterade motorfordonsindustrin samt maskinindustrin uppgångar på 12 respektive 16 procent på årsbasis men även trävaruindustrin, petroleumindustrin samt stål- och metallverk noterade markanta ökningar av orderinflödet.

På den negativa sidan sticker branschen annan transportmedelsindustri ut med en minskning på närmare 90 procent. Branschen som innefattar exempelvis båt-, flygplans- och militärfordonsindustrin står dock för en relativt

liten andel av den totala industrin men orderingången är oregelbunden, och värdet på ordererna är betydande, vilket gör att stora uppgångar varvas med stora nedgångar både när man tittar på månadsbasis och på årsbasis.

Orderingång och omsättning

Förändring i procent

	jan 17/ dec 16	jan 17/ jan 16
Orderingång		
Hemmamarknad	-2	1
Exportmarknad	-3	0
Totalt	-3	0
Omsättning		
Hemmamarknad	2	7
Exportmarknad	0	1
Totalt	1	4

Bland de övriga branscherna minskade exempelvis metallvaruindustrin samt kemi- och läkemedelsindustrin. Gemensamt för dessa var att det var en minskning av exportorderingången som låg bakom. För elektronikindustrin var det minskningar både för inhemska och utländska order.

Industrins investeringar

Senaste uppgift: februari 2017

Källa: SCB:s investeringsenkät

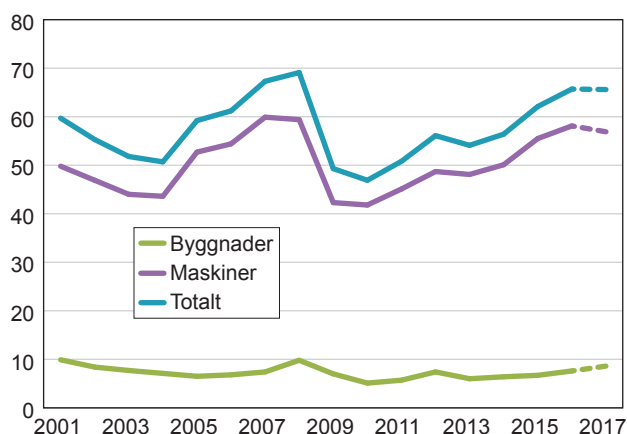
Rickard Persson

Tillverkningsindustrin investerade tungt 2016

Den senaste investeringsenkäten som genomfördes i februari ger en mer positiv bild över industrins investeringsvolymerna än den föregående enkäten som genomfördes i oktober i fjol. Det gäller åtminstone tillverkningsindustrin, gruvindustrin minskade däremot investeringarna kraftigt under fjolåret.

Industrins investeringar

Miljarder kronor. 2008 års priser. Prognos 2017

Tillverkningsindustrin ökade sina volymer med hela 12 procent 2016 (volymförändringen definieras som den procentuella förändringen mellan två år beräknad i 2008 års penningvärde). Detta efter en stor upprevidering av investeringsvolymerna med hela 10 procent jämfört med

SCB:s oktoberenkät. Framförallt var det revideringar av investeringarna inom massa- och pappersindustrin samt läkemedelsindustrin som bidrog till ökningen. En av anledningarna till expansionsinvesteringarna i massa- och pappersindustrin kan vara att man vill förbättra den långsiktiga lönsamheten och konkurrenskraften på den globala marknaden. Läkemedelsindustrin sticker också ut som en expansiv bransch beroende på en ökad efterfrågan på marknaden för biologiska läkemedel.

Prognosen för 2017 indikerar oförändrade investeringsvolymerna jämfört med 2016. Även detta är en revidering uppåt jämfört med oktoberprognosen.

Svaga gruvinvesteringar 2016

Sedan toppnoteringen 2012 på cirka 11 miljarder har gruvindustrin minskat sina investeringar succesivt, vilket troligtvis beror på minskad lönsamhet. Gruvindustrins investeringar landade på måttliga 5 miljarder 2016 mätt i löpande priser.

Trenden med sjunkande investeringar ser ut att vända 2017 då företagets initiala prognos indikerar en ökning av investeringarna med 1 procent mätt i löpande priser. Priset på järnmalm har ökat med 17 procent hittills under året och i kombination med en stark dollarkurs skapar det förutsättningar för en mer lönsam gruvindustri vilket skulle innebära att investeringsvolymerna ökar mer än den initiala prognosen.

UTRIKESHANDEL

Efter tre månader av handelsunderskott redovisades ett litet överskott för utrikeshandeln med varor i januari. Preliminära siffror för februari visar att värdet på importen var lika stort som exportvärdet under månaden och handelsnettot uppgick därmed till noll. Handelsnettot kan svänga mycket på månadsbasis men på årsbasis har Sveriges handelsnetto under många år varit positivt. Handelsnettot har dock gradvis sjunkit och för helåret 2016 redovisades ett handelsunderskott för första gången sedan 1982.

Både importen och exporten steg under fjolåret men varuimporten växte snabbare än varuexporten både i volym och i löpande priser. Detta trots att import av utländska varor blev dyrare i takt med försvagningen av den svenska kronan under året. Även exportprisindex gick upp under året till följd av en svagare kronkurs.

SCB:s orderingångsstatistik för januari visar att industri-företagens orderingång från exportmarknaden minskade mellan december och januari. Det var tredje månaden i rad med nedgång vilket innebär en liten avmattning av den uppåtgående trenden. Konjunkturinstitutets barometer inger dock hopp inför framtiden då industriföretagen rapporterar om god ordertillväxt på exportmarknaden i mars.

Varuexport, landområden

Område	Värde mkr 2017 jan	Värde mkr 2016 jan	Andel %	Förändr 17/16 %
Europa	77 616	65 642	75,2	18
EU-länder	63 245	53 035	61,3	19
Övriga Europa	14 371	12 607	13,9	14
Afrika	1 799	1 945	1,7	-8
Amerika	10 175	8 412	9,9	21
Nordamerika	8 003	6 926	7,8	16
Central- och Sydamerika	2 172	1 487	2,1	46
Asien	12 172	10 038	11,8	21
Mellanöstern	2 479	2 373	2,4	4
Övriga länder i Asien	9 693	7 665	9,4	26
Oceanien och övriga områden	1 496	1 095	1,4	37
Totalt	103 257	87 133	100,0	19

Varuimport, landområden

Område	Värde mkr 2017 jan	Värde mkr 2016 jan	Andel %	Förändr 17/16 %
Europa	85 975	71 320	83,8	21
EU-länder	72 104	61 123	70,3	18
Övriga Europa	13 871	10 197	13,5	36
Afrika	900	872	0,9	3
Amerika	3 978	3 867	3,9	3
Nordamerika	2 617	2 955	2,6	-11
Central- och Sydamerika	1 362	912	1,3	49
Asien	11 344	9 995	11,1	13
Mellanöstern	485	401	0,5	21
Övriga länder i Asien	10 859	9 594	10,6	13
Oceanien och övriga områden	395	295	0,4	34
Totalt	102 592	86 348	100,0	19

Handelsnetto

Senaste uppgift: februari 2017

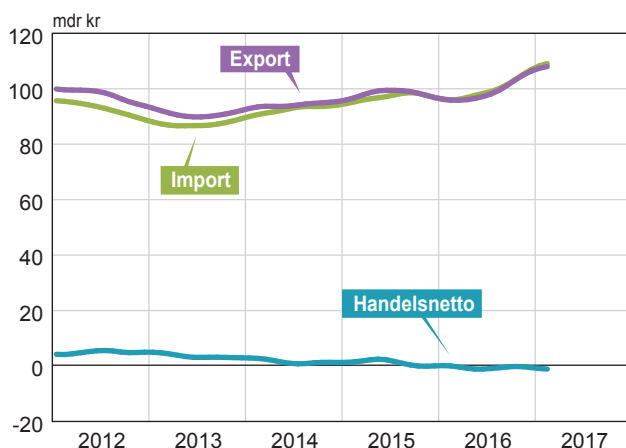
Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

Varuexporten och varuimporten var lika stora

Både varuexporten och varuimporten uppgick under februari 2017 till 101,6 miljarder kronor. Det ger ett handelsnetto på 0,0 miljarder kronor.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend. Miljarder kronor

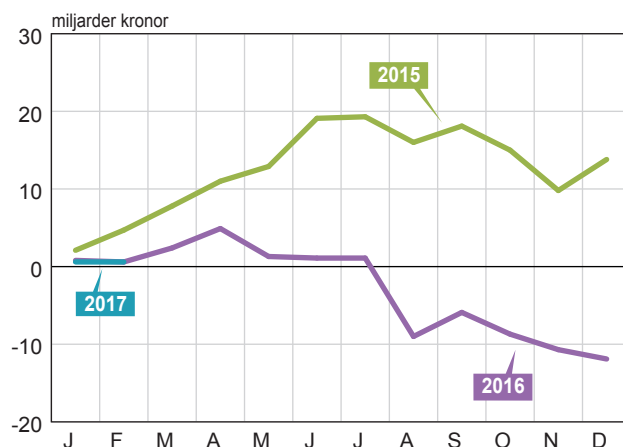
Utrikeshandeln med varor gav varken ett överskott eller underskott under februari 2017 enligt preliminära beräkningar. För februari 2016 var det ett underskott på 0,2 miljarder kronor. Både varuexportens och varuimportens värde under februari uppgick till 101,6 miljarder kronor. Varuexporten och varuimporten ökade båda med 7 procent i värde jämfört med februari 2016. Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 13,4 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 13,4 miljarder.

Antalet vardagar i februari 2017 var en färre jämfört med februari 2016. Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett underskott på 1,0 miljarder kronor för februari 2017 och ett underskott på 0,9 miljarder kronor för januari 2017. För december 2016 var motsvarande värde ett underskott på 0,6 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Ackumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

Under den senaste tremånadersperioden jämfört med motsvarande period ett år tidigare har värdet av varuexporten ökat med 12 procent, medan varuimportens värde har ökat med 14 procent. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 313,9 miljarder kronor och varuimportvärdet till 314,5 miljarder. Handelsnettot för december 2016–februari 2017 gav därmed ett underskott på 0,6 miljarder kronor. För motsvarande månader ett år tidigare noterades ett överskott på 4,6 miljarder kronor.

HANDEL, KONSUMTION OCH TJÄNSTER**Total detaljhandel**

Senaste uppgift: februari 2017

Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

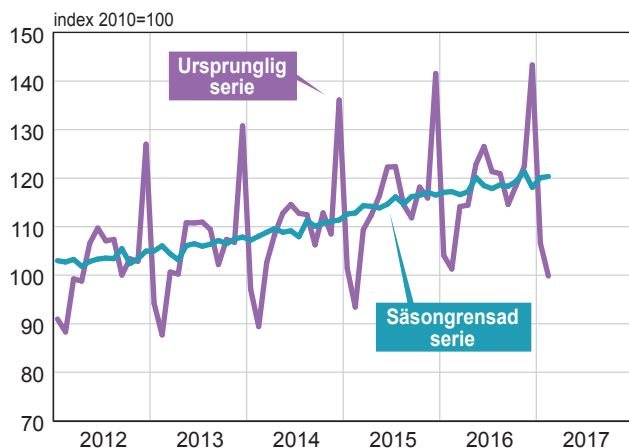
Svag försäljningsökning i februari

Försäljningen inom detaljhandeln har växlat upp och ned under det senaste året och jämfört med 2015 dämpades tillväxttakten under förra året. Trenden pekar dock fortsatt uppåt trots att 2016 avslutades svagt. Nedgången i december var den kraftigaste för en enskild månad under fjolåret,

i säsongrensade termer. Försäljningstappet återhämtades dock delvis i januari då försäljningen ökade men i februari låg den i stort sett kvar på en oförändrad nivå då försäljningen steg med 0,2 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Sett till den senaste tremånadersperioden, december–februari, var försäljningen marginellt lägre än tremånadersperioden innan. Det var första gången sedan september i fjol som tremånadersutvecklingen var negativ.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

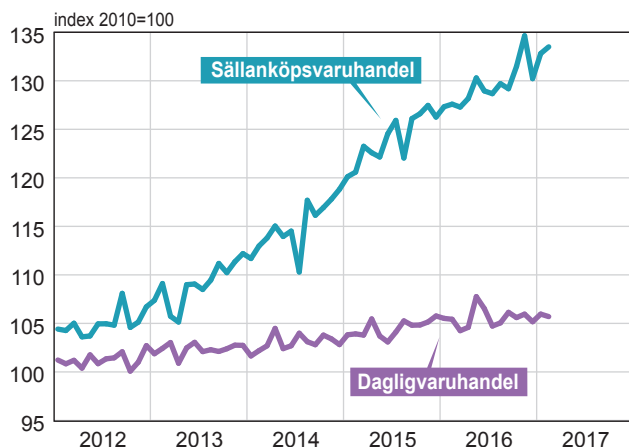
Försäljningen inom sällanköpshandeln ökade i februari för andra månaden i rad och steg med 0,5 procent, säsongrensat och jämfört med januari. För dagligvaruhandeln, som redovisat en mer dämpad utveckling det senaste året, backade försäljningen något efter uppgången månaden innan.

Fortsatt ökning mätt i årstakt

Detaljhandelns totala försäljning steg i februari med 2,7 procent jämfört med motsvarande månad förra året, kalenderkorrigerat och mätt i fasta priser. Det var nästan i linje med den genomsnittliga tillväxttakten för de senaste tolv månaderna. Sällanköpshandeln ökade med 4,8 procent, medan dagligvaruhandeln ökade med måttliga 0,3 procent jämfört med februari föregående år.

Branschuppdelad försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Nästan alla branscher ökade sin försäljning på årsbasis. Mest ökade handeln av heminredning där försäljningen steg med över 13 procent och intresset för att förnya hemmet har fortsatt under inledningen av 2017. Bok- och pappershandeln och handeln med glasögon och annan optik som gick starkt framåt under förra året har också fortsatt att visa en god utveckling och ökade i februari med 12 respektive 7 procent. Även leksakshandeln ökade försäljningen kraftigt jämfört med motsvarande månad förra året.

Detaljhandelns största bransch, beklädnadshandeln, redovisade åter sjunkande försäljningssiffror där handeln av kläder drog ned utvecklingen medan försäljningen av skor steg i februari. Även försäljningen av sport- och fritidsartiklar sjönk, men störst nedgång noterades dock inom färghandeln.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	feb 2017	jan–feb 2017
Dagligvaruhandel	0,3	0,4
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	0,2	0,3
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	0,5	1,1
Sällanköpsvaruhandel	4,8	4,6
därav:		
Klädhandel	–3,0	–4,9
Skohandel	7,1	2,4
Möbelhandel	4,9	4,0
Elektronikhandel	1,9	5,0
Järn- och bygghandel	8,5	7,8
Färghandel	–7,6	–4,5
Bokhandel	11,9	12,9
Guldsmedshandel	1,9	4,3
Sport- o fritidshandel	–3,7	–7,2
Postorderhandel	20,0	20,7
Totalt detaljhandel	2,7	2,7

Intresset för heminredning håller i sig

Hittills under årets två första månader har försäljningen för den totala detaljhandeln varit 2,7 procent högre än motsvarande månader förra året. Sällanköpshandeln har ökat med 4,6 procent medan dagligvaruhandeln endast ökat marginellt med 0,4 procent. Den bransch som utvecklats starkast hittills under 2017 är handeln med heminredning där försäljningen nästan är 14 procent högre än motsvarande period förra året. Även bok- och pappershandeln samt leksakshandeln har haft en god tillväxt i början av året och noteras för högre försäljningsvolym jämfört med motsvarande månader under 2016.

Desto sämre utveckling redovisar sport- och fritidshandeln, som hade ett starkt försäljningsår under 2016, men som hittills i år backat med över 7 procent mätt i fasta priser. Även klädhandeln och färghandeln noteras för negativa tillväxtsiffror, medan övriga branscher ökat sin försäljning under januari–februari jämfört med samma månader föregående år.

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: januari 2017

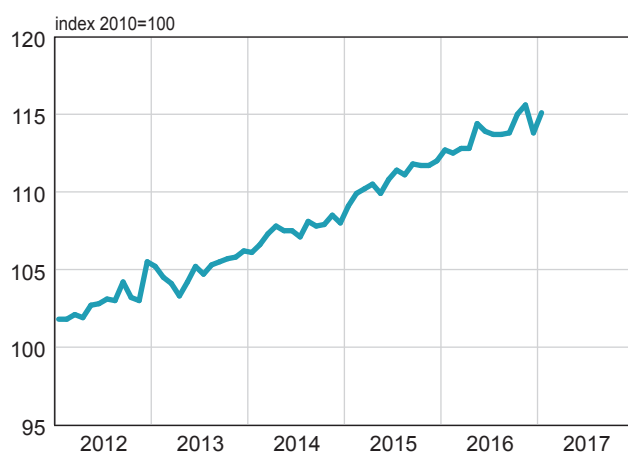
Källa: Hushållens konsumtionsindikator

Konsumtionen återhämtades i januari

Efter en stor nedgång i december vände hushållskonsumtionen uppåt i januari då den steg med 1,1 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Det var den snabbaste månadsutvecklingen sedan oktober i säsongrensade tal men uppgången bör tolkas med viss försiktighet på grund av den kraftiga säsongvariationen som framförallt beror på julhandeln. Konsumtionsnivån är betydligt högre i december än i januari men bilden som framträder är att konsumtionen i december i fjol inte ökade lika kraftigt som normalt vilket gav en negativ utveckling för december i säsongrensade termer. Uppgången i januari kan ses som en rekyl efter detta.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongrensade månadsdata

De stora variationerna mellan månaderna gör bilden på kort sikt svårtolkad men den långsiktiga trendskattningen fortsätter att peka svagt uppåt. Även sett ur ett tremånadersperspektiv fortsätter hushållskonsumtionen att öka, trots att det svaga utfallet under december tynger. Under perioden november–januari steg hushållskonsumtionen med 0,6 procent, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Starkare tillväxt på årsbasis

I januari steg konsumtionen bland hushållen med 2,1 procent, kalenderkorrigerat och jämfört med samma månad året innan. Det var en uppgång jämfört med årstillväxten i december som var 1,4 procent. Utgifter inom rekreation och kultur gav det största bidraget till uppgången, men det är inom möbler och heminredning samt post- och telekommunikation som konsumtionen har ökat klart snabbast under det senaste året. Transportutgifterna har ökat ungefär i linje med konsumtionen totalt under det senaste året, medan konsumtionen inom klädhandeln bidrog negativt till utvecklingen. Boendegifter, som står för över en fjärdedel av hushållskonsumtionen totalt, minskade också svagt jämfört med motsvarande månad i fjol.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	jan 2017
Detaljhandel, mest livsmedel	0,3
Beklädnadshandel	-4,0
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	-0,6
Möbler, inredning m.m.	9,6
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	2,0
Post- och telekommunikation	14,4
Rekreation och kultur	7,2
Hotell och restaurang	4,0
Övriga varor och tjänster	7,5
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	2,1

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: februari 2017

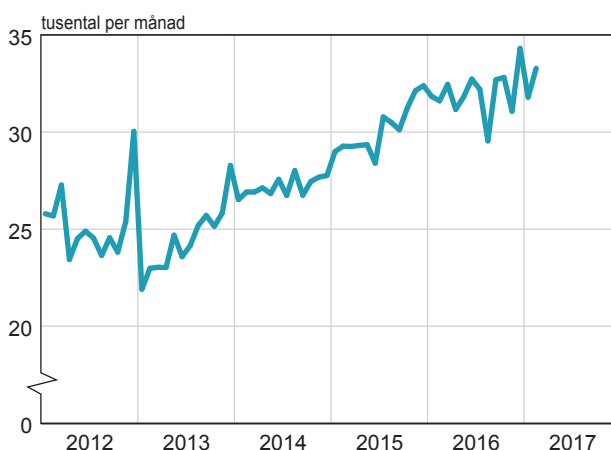
Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonssstatistik

Antalet nyregistrerade personbilar ökar

Från januari till februari ökade personbilsregistreringen med 4,7 procent i säsongrensade tal. Det innebär att nyregistreringarna åter tog fart efter minskningen i januari, en nedgång som följde på den starka utvecklingen i december. I säsongrensade tal har utvecklingen växlat upp och ned de senaste månaderna, men den långsiktiga trendskattningen har trots det stigit de senaste tre månaderna.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

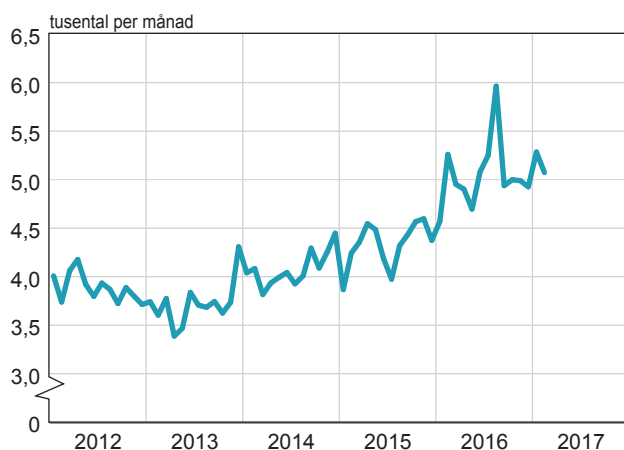
Sett till den senaste tremånadersperioden är utvecklingen också fortsatt positiv. Personbilsregistreringen ökade med 2,9 procent under perioden december–februari, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod. Under februari nyregistrerades 28 484 personbilar, vilket är 1,7 procent fler än motsvarande månad året innan. Ackumulerat under året har antalet nyregistreringar ökat med 4,2 procent jämfört med motsvarande period året innan, och bilregistreringarna ligger kvar på en historiskt hög nivå.

Lastbilsregistreringarna växlar ned

Efter en dämpad utveckling under slutet av fjolåret tog lastbilsregistreringen ny fart i januari och ökade starkt. Uppgången blev dock kortvarig och nyregistreringen av lastbilar föll i februari tillbaka med 4,0 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Tillväxten för nyregistreringarna framstår dock fortfarande som svagt positiv och den långsiktiga trendskattningen visar en fortsatt stabil utveckling.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Trots nedgången i februari vände utvecklingen för den senaste tremånadersperioden uppåt. Nyregistreringen av lastbilar under perioden december–februari ökade med 2,4 procent, säsongrensat och jämfört med perioden september–november. Uppgången för tremånadersjämförelsen beror främst på att det mycket starka utfallet under augusti inte längre ingår i jämförelseperioden, medan den kraftiga nedgången i september istället drar ner densamma.

Lastbilsregistreringarna har precis som personbilsregistreringarna stigit över tid och befinner sig på en hög nivå. Sett till den ackumulerade utvecklingen för årets två inledande månader var antalet nyregistrerade lastbilar 6,0 procent högre än motsvarande period föregående år. Den uppåtgående utvecklingen har med andra ord fortsatt under inledningen av 2017 där främst uppgången i januari bidragit till utvecklingen. Det framgår av utvecklingen mätt i årstakt då antalet registrerade lastbilar i februari minskade för första gången sedan januari 2015.

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: januari 2017

Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

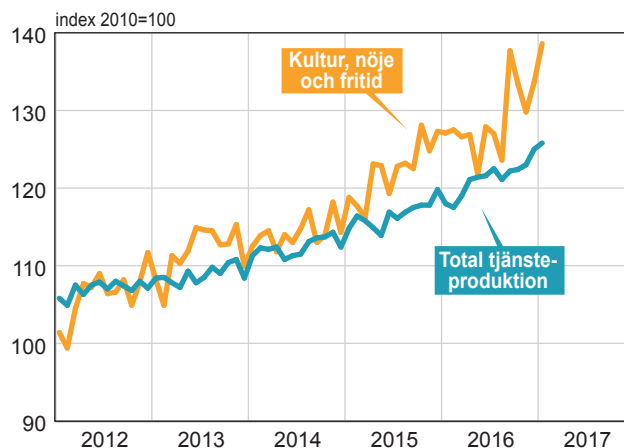
Tjänsteproduktionen fortsatte att öka

Uppgången för tjänsteproduktionen fortsatte under januari och produktionsvolymen ökade med 0,6 procent, säsongrensat och jämfört med föregående månad. Ökningen i januari var därmed betydligt lägre än uppgången på nästan 2 procent i december men ligger över snittet för hela

2016. Den största uppgången noterades inom branschen för kultur, nöje och fritid där produktionen ökade med nästan 4 procent. Även företagstjänster och fastighetsbolag gick starkt med ökning på över 2 procent. Januaries uppgång motverkades dock av sjunkande produktion inom framförallt partihandeln och datakonsultverksamhet som minskade med 6 respektive 9 procent. Nedgången för datakonsulter var därmed den största sedan i juli 2012.

Tjänsteproduktionsindex

Säsongrensade månadsvärden

Gynnsam tremånadersutveckling

Tjänsteproduktionsindex brukar svänga en del på månadsbasis och enskilda månaders utveckling bör därför tolkas med försiktighet. Trenden under våren 2016 såg stark ut men mattades av under sommaren och början av hösten. De senaste månaderna har trenden pekat uppåt igen.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	jan 2017
Motorhandel	11,4
Partihandel	0,3
Detaljhandel	1,4
Transport och magasinering	3,8
Hotell och restaurang	6,1
Telekommunikation	10,5
Datakonsultverksamhet o.d.	3,5
Företagstjänster	10,3
Kultur, nöje och fritid	10,0
Total tjänstesektor	6,7

Under perioden november till januari ökade produktionsvolymen med drygt 2 procent jämfört med föregående tremånadersperiod och ligger därmed över snittet för det senaste året. I detta tidsperspektiv visar samtliga branscher positiva utvecklingstal och starkast utveckling noterades inom motorhandel som ökade med knappt 5 procent. Även datakonsultverksamhet uppvisar en hög tillväxttakt och ökade med nästan 5 procent. Det visar att branschens nedgång i januari var en reaktion på en stark utveckling de föregående månaderna. Den lägsta utvecklingen på tremånaders sikt redovisades inom branschen för hotell och restaurang.

Årstillväxt på bred front

Jämfört med januari 2016 ökade tjänsteproduktionen kalenderkorrigerat med knappt 7 procent. Det är betydligt högre än utvecklingstalen under hösten och början av vintern som låg runt 4 procent och var den starkaste årstillväxten sedan december 2015. Uppgången var bred och tillväxt på över 10 procent i årstakt redovisades i flera branscher. Den starkaste tillväxten skedde inom utbildningsväsendet som ökade med nästan 13 procent. Den näst största uppgången skedde inom uthyrnings- och resetjänster som steg med nästan 12 procent. Den svagaste utvecklingen skedde inom partihandeln som ökade med mindre än 1 procent. Även detaljhandeln höll tillbaka årstillväxten något då den ökade med mindre än 2 procent i årstakt.

BYGGMARKNAD

Starka signaler från anläggningsbyggarna

Enligt Konjunkturbarometern rapporterar byggföretagen om fortsatt växande orderstockar de senaste månaderna och nettotalet indikerar en betydligt starkare ordertillväxt än normalt. Dessutom har synen på orderstockarnas storlek i nuläget stärkts ytterligare.

Även byggandet har ökat i förhållandevis stor omfattning de senaste månaderna. Företagen inom anläggningsverksamhet rapporterar till och med om en betydligt starkare utveckling än normalt.

Husbyggarna redovisar att sysselsättningen ökat något mer än normalt de senaste månaderna, dock inte i den omfattning man planerat. Anläggningsbyggarna tycks ha lyckats bättre och rapporterar om en mycket starkare sysselsättningsutveckling än normalt. Drygt hälften av byggföretagen fortsätter dock att svara att brist på arbetskraft är det främsta hindret för ökat byggande, en jämförelsevis hög andel.

Byggföretagens samlade förväntningar på byggandet signalerar oförändrat om en något starkare utveckling än normalt de närmaste månaderna. Dock har husbyggarna justerat ner sina förväntningar samtidigt som anläggningsbyggarna höjt sina.

De redan mycket höga förväntningarna på ordertillväxten har stigit ytterligare något i mars. Anställningsplanerna har justerats upp rejält, framför allt bland anläggningsföretagen vars anställningsplaner är de högsta som uppmätts sedan månadsundersökningen startade i början av 1996. Något färre byggföretag än i februari aviserar höjda anbudspriser på tre månaders sikt.

Byggkostnader

Senaste uppgift: februari 2017

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Januari–februari 2017 +0,6 procent

Faktorprisindex gick upp med 0,6 procent mellan januari och februari 2017. Entreprenörens kostnader steg med 0,3 procent.

Byggmaterial steg med 0,5 procent. Omkostnader ökade med 0,4 procent. Maskiner steg med 0,3 procent. Gruppen Transporter, drivmedel, elkraft gick upp med 0,2 procent. Löner var oförändrade.

De flesta byggmaterialgrupper ökade något. Elmateriel gick upp med 1,2 procent och hade störst prisförändring av Byggmaterialkostnader i februari. Trävaror gick ned med 0,1 procent. Vita varor, målning och armeringsstål var alla oförändrade. Byggherrekostnader ökade med 1,8 procent. Det beror främst på att räntekostnader gick upp med 7,6 procent.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	feb 17/jan 17	feb 17/feb 16
Entreprenadkostnader	0,3	3,2
Byggmaterial	0,5	4,1
Löner	0,0	2,3
Maskiner	0,3	1,1
Transporter, drivmedel, elkraft	0,2	7,3
Omkostnader	0,4	2,2
Byggherrekostnader	1,8	0,4
Total byggkostnad	0,6	2,7

Februari 2016–februari 2017 +2,7 procent

Faktorprisindex steg med 2,7 procent mellan februari 2016 och februari 2017. Entreprenörens kostnader ökade med 3,2 procent, vilket påverkade totalindex uppåt med 2,6 procentenheter.

Kostnader för Transporter, drivmedel och elkraft gick upp med 7,3 procent. Inom den gruppen ökade dieselolja mest, med 18,8 procent. Elkraft steg med 10,7 procent. Lastbilstransporter gick upp med 5,0 procent. Löner ökade med 2,3 procent. Omkostnader steg med 2,2 procent. Maskiner gick upp med 1,1 procent. Byggmaterial gick upp med 4,1 procent. Den största ökningen i Byggmaterialgruppen hade armeringsstål som steg med 20,0 procent. Även övriga Byggmaterial ökade.

NÄRINGSLEV

Produktionen i näringslivet

Senaste uppgift: januari 2017

Källa: SCB:s produktionsindex över näringslivet

Industrin drog upp näringslivets produktion

Fjölåret avslutades med en produktionsökning inom näringslivet och uppgången fortsatte även under inledningen av 2017. Från december till januari steg produktionen med 0,9 procent i säsongrensade tal. Uppgången var bred men det var framförallt industribranscherna som agerade draglok med en ökning på 1,4 procent, medan den starka utvecklingen för byggproduktionen fortsatte med en uppgång på 2,7 procent från månaden innan. Den tungt vägande tjänstesektorn, som utgör knappt två tredjedelar av näringslivets produktion, ökade endast med 0,5 procent.

Detaljhandeln i ett branschperspektiv

I månadens artikel "I fokus" beskrivs konjunkturläget inom detaljhandeln. Utvecklingen för detaljhandeln beskrivs inledningsvis på totalnivå och sedan belyses handeln inom kultur- och fritidsartiklar, dagligvaruhandeln, distanshandeln samt hemtrustningshandeln.

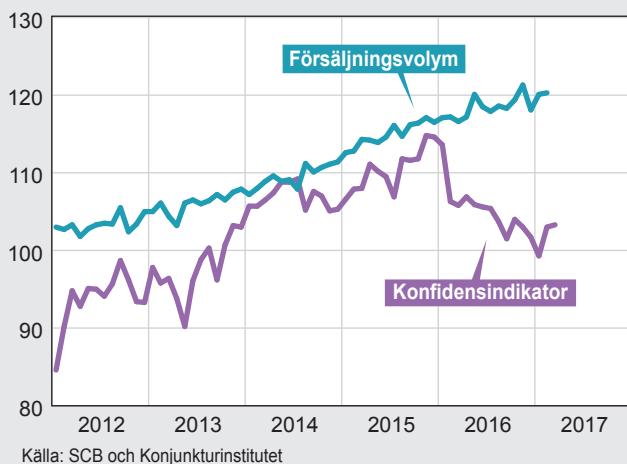
Optimism inom detaljhandeln

Hushållens konsumtionsutgifter, som 2014 och 2015 lämnade betydande bidrag till Sveriges bruttonationalprodukt, mattades av under 2016. Efter en stark början på året sjönk hushållens konsumtionsutgifter under andra kvartalet för att sedan öka måttligt under tredje och fjärde kvartalet.

Försäljningen inom detaljhandeln följde ett liknande mönster och uppvisade god tillväxt 2014 för att sedan ta fart 2015 då försäljningen ökade med nästan 5 procent, kalenderkorrigerat. Under 2016 mattades dock detaljhandeln av och visade en tillväxt på knappt 3 procent, vilket var något lägre än den genomsnittliga årliga tillväxten på 3,3 procent sedan 2006. Det är även en bra bit ifrån den höga tillväxten som redovisades under åren före finanskrisen då en tillväxt på nästan 8 procent noterades under 2006 och nära 6 procent under 2007. Under de två första månaderna 2017 fortsatte detaljhandeln att öka.

Detaljhandel totalt

Försäljningsvolym, säsongrensad, index 2010=100
Konfidensindikator, säsongrensad, medelvärde=100

Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer vittnar om att detaljhandlarna hade en ljus syn på läget under 2015 men att denna dämpades gradvis under 2016. I år visar dock detaljhandlarna tecken på förnyad optimism då de bedömde att försäljningen inom branschen var starkare än normalt i februari och mars.

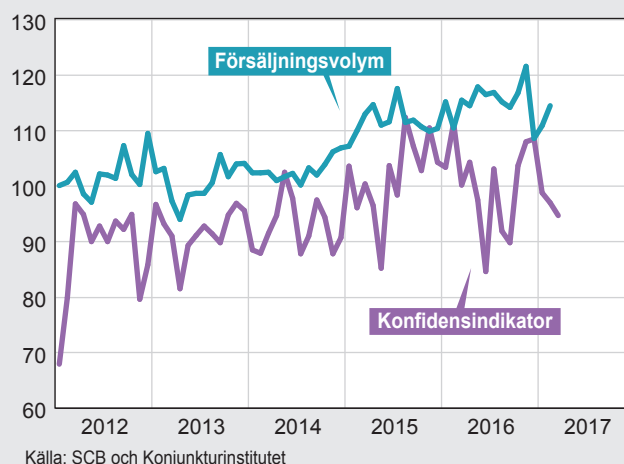
Ökad försäljning inom kultur- och fritidsartiklar

Omsättningen för butiker inom kultur- och fritidsartiklar, som bland annat innefattar bokhandel, leksakshandel samt handel med sport- och fritidsartiklar, växte för tredje året i

rad under 2016. Tillväxten 2016 var dock lägre än den höga tillväxttakten under 2015 på mer än 8 procent. Tillväxten under 2015 var även jämnare då den säsongrensade omsättningen steg under åtta av årets tolv månader. År 2016 avslutades med en markant nedgång på mer än 10 procent i december. I år har handeln ökat måttligt under januari för att sedan öka takten och stiga med över 3 procent under februari.

Butiker inom kultur och fritid

Försäljningsvolym, säsongrensad, index 2010=100
Konfidensindikator, säsongrensad, medelvärde=100

Konfidensindikatorn visade att branschen såg ljus på framtiden under det sista kvartalet 2016. Under årets första tre månader har handlarna varit något mer dämpade och väntar sig svagare försäljning än normalt. Konfidensindikatorn för denna handelsbransch är dock ryckig. Under 2013 steg konfidensindikatorn inte över 100-strecket, vilket motsvaras av det historiska genomsnittet, under någon månad. Konfidensindikatorn steg över 100-strecket en gång under 2014 men år 2015 och 2016 låg den över genomsnittet under merparten av månaderna.

Stabilt läge för dagligvaruhandlarna

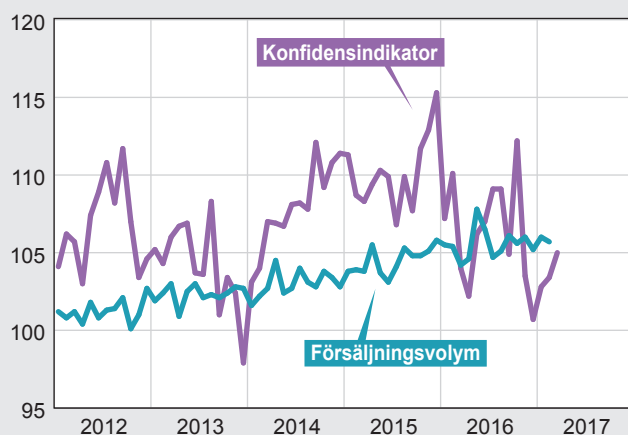
Dagligvaruhandeln, som främst består av livsmedel, har växt de senaste åtta åren. Sedan 1999 har dagligvaruhandeln endast minskat under krisåret 2008 då handeln sjönk med knappt 1 procent i volym. Tillväxten under 2016 var något lägre än den genomsnittliga årliga tillväxttakten sedan 2006. På månadsbasis växlar dock omsättningstillväxten mellan uppgångar och nedgångar. Fjolåret inleddes med tre månader av nedgång och tillväxten under året var ryckig. Sensommaren bjöd på två månader av tillväxt men 2016 avslutades med sjunkande försäljning. Dagligvaruhandeln steg något under januari i år för att sedan sjunka marginellt under februari.

I FOKUS

Dagligvaruhandel

Försäljningsvolym, säsongrensat, index 2010=100
Konfidensindikator, säsongrensat, medelvärde=100

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

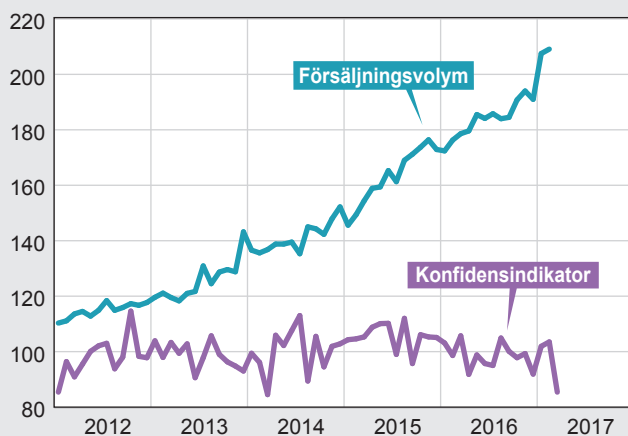
Försiktig optimism råder bland dagligvaruhandlarna. Konfidensindikatorn fluktuerar mer än försäljningen inom branschen och ligger för närvarande på en relativt hög nivå. Konjunkturindikatorn är dock lägre än motsvarande period förra året.

Distanshandeln växlar upp

Handel via internet och postorder har haft en gynnsam utveckling på senare år och fortsätter att ta marknadsandelar från butikshandeln. Distanshandeln har framförallt växlat upp de senaste tre åren och har vuxit med mer än 10 procent per år.

Distanshandel

Försäljningsvolym, säsongrensat, index 2010=100
Konfidensindikator, säsongrensat, medelvärde=100

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

Under de flesta månaderna 2016 växte distanshandeln. Tillväxten under året var dock ryckigare än under 2015. Året började med en modest nedgång för att sedan öka under februari. Handeln växlade sedan upp och ner fram till september då handeln ökade tre månader i rad. Detta år började bra då statistiken vittnade om en tillväxt på knappt 9 procent i januari, vilket var den högsta tillväxt-

takten för en enskild månad sedan december 2013. Under februari mattades tillväxten dock av och ökade med knappt 1 procent, säsongrensat och kalenderkorrigerat.

Trots god försäljning under 2016 så hade distanshandelsbranschen en något dämpad syn på läget då konfidensindikatorn låg under sitt historiska genomsnitt under merparten av månaderna. I januari och februari sågs en gryende optimism och indikatorn pekade på ett starkare läge än normalt. Konfidensindikatorn dippade dock åter i mars och låg en bra bit under 100, vilket pekar på ett svagare läge än normalt.

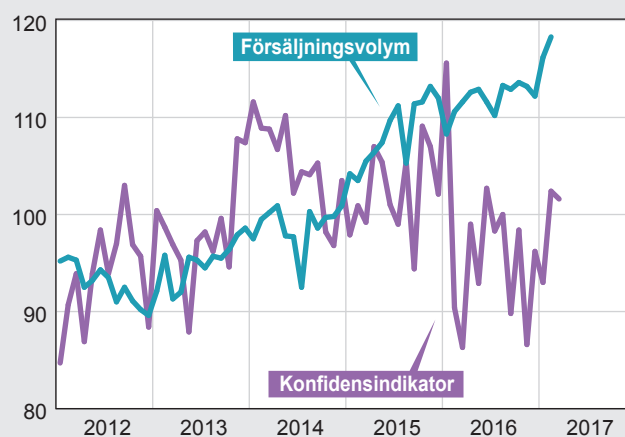
Goda tider för hemutrustningshandeln

Heminredningshandeln har ökat på årsbasis sedan 2013. I fjol ökade heminredningshandeln med drygt 3 procent, vilket var betydligt högre än snittet de senaste tio åren. Det är dock en bra bit ifrån den höga tillväxttakten på 10 procent som noterades under 2015.

Hemutrustningshandeln växte stadigt under 2015 och ökade tio av årets tolv månader. Försäljningen under 2016 var däremot ryckigare. Året började med en nedgång för att sedan vända upp och tillväxt noterades fyra månader i följd. På sommaren vände handeln ner under två månader för att sedan pendla mellan upp- och nedgång under resten av året. Detta år har hittills bjudit på uppgångar då försäljningen ökade med nästan 4 procent i januari och 2 procent i februari, säsongrensat och kalenderkorrigerat.

Hemutrustningshandel

Försäljningsvolym, säsongrensat, index 2010=100
Konfidensindikator, säsongrensat, medelvärde=100

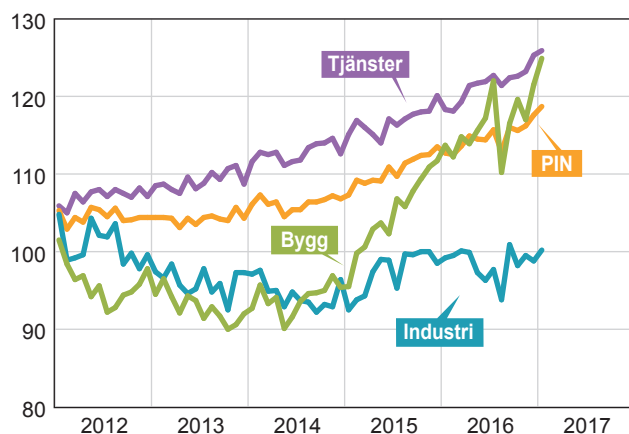

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

I början av 2016 såg handlarna ljus på konjunkturen då konfidensindikatorn pekade på ett mycket starkt läge. Stämmningsläget inom branschen blev dock snabbt mörkare och under resten av året, förutom juni och augusti, vittnade konfidensindikatorn om ett svagare läge än normalt. Även 2017 började med ett dystert stämmningsläge men i februari och mars gick det att urskönja viss optimism då indikatorn klättrade över 100-strecket.

Näringslivets produktionsutveckling

Säsongrensade värden. Index 2010=100

Byggproduktionen har den högsta ökningstakten

Produktionen fortsätter att öka även sett över den senaste tremånadersperioden. Under perioden november–januari steg produktionen inom näringslivet med 2,3 procent, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod. Den högsta ökningstakten finns för närvarande inom byggproduktionen som steg knappt 5 procent. Byggproduktionen utgör dock endast ungefär 8 procent av näringslivets produktion och påverkar därmed den totala produktionsutvecklingen i mindre utsträckning än vad industrin och tjänstesektorn gör. Ökningstakten inom tjänstebranscherna steg ungefär i linje med produktionsutvecklingen i näringslivet totalt, medan produktionen inom industrin steg med knappt 2 procent.

Produktionen i näringslivet

Förändring i procent

	jan 17/ dec 16 ¹⁾	nov 16–jan 17/ aug–okt 16 ¹⁾	jan 17/ jan 16 ²⁾
Industri inkl. energi	1,4	1,9	0,9
Bygg	2,7	4,9	10,0
Tjänster	0,2	2,2	6,5
Totalt	0,9	2,3	5,3

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Ökad årstillväxt

Mätt i årstakt steg produktionen inom näringslivet med 5,3 procent under januari, kalenderkorrigerat. Det var den högsta årstillväxten sedan juli i fjol. Det har varit byggbranschen som gått klart starkast under det senaste året och produktionen i januari var 10 procent högre än motsvarande månad i fjol. Även tjänstebranscherna har dragit upp produktionen under de senaste tolv månaderna medan utvecklingen inom industrin har varit mer dämpad.

PRISER**Konsumentpriser**

Senaste uppgift: februari 2017

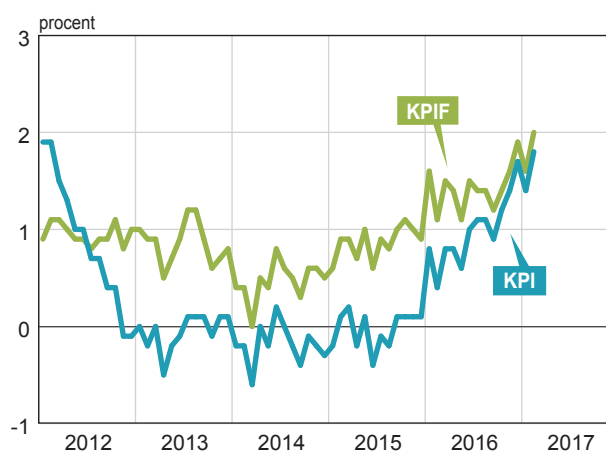
Källa: SCB:s konsumentprisindex

Inflationstakten enligt KPIF 2,0 procent

Inflationstakten enligt KPI var 1,8 procent i februari, vilket var en ökning från 1,4 procent i januari. KPI steg med 0,7 procent från januari till februari. Inflationstakten enligt måttet KPIF (KPI med fast ränta) var 2,0 procent i februari (en uppgång från 1,6 procent i januari). Det var samtidigt den högsta noteringen på över sex år.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Stigande elpriser höjer boendekostnaderna

Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste 12 månaderna, var 1,8 procent i februari 2017. Det är en ökning från januari då den var 1,4 procent.

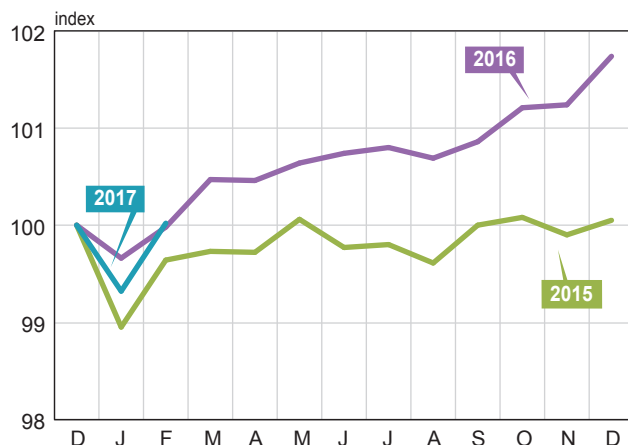
Högre priser på transporter (4,9 procent) bidrog med 0,7 procentenheter, varav 0,5 procentenheter berodde på högre drivmedelspriser (17,4 procent). Högre boendekostnader (2,6 procent) bidrog med 0,6 procentenheter varav 0,3 procentenheter berodde på högre elpriser (8,2 procent). Prisökningar på livsmedel (1,8 procent) och restauranger (2,8 procent) bidrog med ytterligare 0,2 procentenheter vardera i februari. Högre priser på alkoholhaltiga drycker och tobak (1,8 procent) bidrog med 0,1 procentenheter. Sjunkande priser på teleutrustning (-15,3 procent) påverkade inflationstakten nedåt med 0,2 procentenheter i februari.

Hela prisnedgången från januari återhämtades

Konsumentprisindex (KPI) steg med 0,7 procent från januari till februari 2017. Under motsvarande period 2016 steg KPI med 0,3 procent. Det innebär att prisnivån är tillbaka där den var i december. I januari sjönk priserna med 0,7 procent enligt det normala säsongmönstret men uppgången i februari med lika mycket betyder att hela januarinedgången återhämtades.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år=100

Till månadsförändringen bidrog högre priser på kläder (5,1 procent) med 0,2 procentenheter. Högre priser på grönsaker (5,1 procent), paketeresor (7,4 procent), transporttjänster (1,7 procent), inventarier och hushållsvaror (0,9 procent) samt restauranger och logi (0,9 procent) påverkade KPI vardera med 0,1 procentenhet uppåt. Inga större prisnedgångar noterades mellan januari och februari.

Den underliggande inflationen ökade

Inflationstakten enligt måttet KPIF (KPI med fast ränta) ökade till 2,0 procent i februari från 1,6 procent i januari. Det är den högsta noteringen på över sex år (sedan december 2010). Från januari till februari steg KPIF med 0,7 procent, under motsvarande period 2016 steg KPIF med 0,3 procent.

Inflationstakten enligt måttet KPIF exklusive energi ökade till 1,3 procent i februari från 1,2 procent i januari. Från januari till februari steg KPIF exklusive energi med 0,7 procent. Under motsvarande period 2016 steg KPIF exklusive energi med 0,6 procent.

Konsumentprisernas förändring

Februari 2017

	Förändring från		Bidrag till
	Föregående	feb	förändring
	månad	2016	sedan feb
			2016 ¹⁾
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,7	2,1	0,3
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,0	1,8	0,1
Kläder och skor	4,0	0,7	0,0
Boende	0,1	2,6	0,6
Inventarier och hushållsvaror	0,9	-0,6	0,0
Hälsö- och sjukvård	0,2	0,4	0,0
Transport	0,5	4,9	0,7
Post och telekommunikationer	0,2	-6,4	-0,2
Rekreation och kultur	1,3	0,4	0,0
Utbildning	0,0	1,8	0,0
Restauranger och logi	0,9	3,2	0,2
Div varor och tjänster	0,2	1,3	0,1
KPI totalt	0,7	1,8	1,8

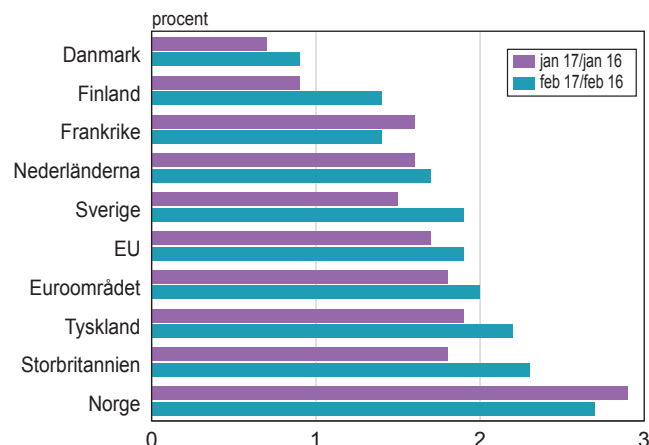
1) Procentenheter

Inflationsuppgången fortsatte även i övriga Europa

Inflationstakten enligt HIKP i Sverige ökade till 1,9 procent i februari från 1,5 procent i januari. HIKP steg med 0,7 procentenheter från januari till februari. Under motsvarande period 2016 steg HIKP med 0,3 procent.

Inflationstakten i olika länder

EU-länder och Norge enligt HIKP

Inflationstakten enligt HIKP steg markant i flertalet av EU-länderna i januari. Uppgången fortsatte även i februari då inflationstakten var 1,9 procent i EU-länderna och 2,0 procent i EMU-länderna. I Tyskland steg inflationstakten exempelvis från 1,9 till 2,2 procent.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: februari 2017

Källa: SCB:s producentprisindex

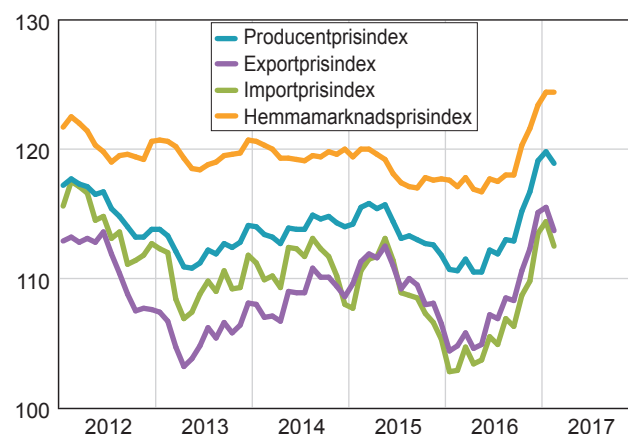
Maria Bäckström

Producentpriserna sjönk

De totala producentpriserna sjönk med 0,8 procent mellan januari och februari. Under samma period sjönk priserna med 1,7 procent på importmarknaden och med 1,6 procent på exportmarknaden, under inverkan av en starkare krona. På hemmamarknaden var priserna oförändrade.

Prisindex i producent- och importled

Index 2005=100

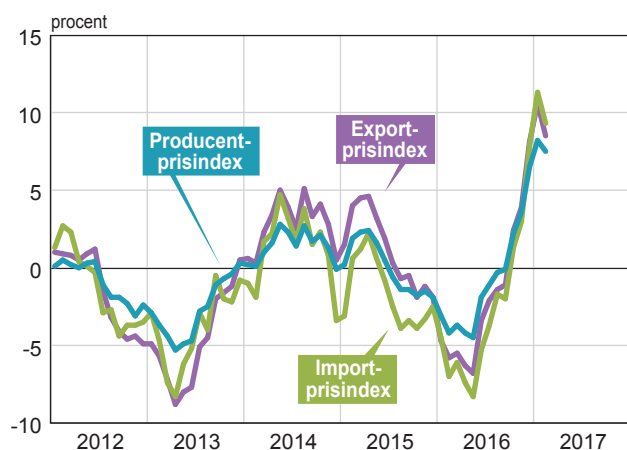

Februari 2017 var första månaden med sjunkande priser på import- och exportmarknaden sedan september 2016. De genomgående prisuppgångarna under hela 2016 gör dock att prisnivån fortfarande ligger på en hög nivå jämfört med de senaste åren. Index för hemmamarknaden nådde i januari den högsta nivån någonsin.

De totala producentpriserna, det vill säga priserna för hemmamarknaden och exportmarknaden sammanräknade, steg med 7,5 procent jämfört med februari i fjol. Det var en liten avmattning jämfört med januari då den årliga ökningstakten var 8,2 procent. Den avtagande ökningen beror till viss del på en förstärkning av den svenska kronan vilket påverkade priserna på både import- och exportmarknaden nedåt. På hemmamarknaden ökade dock årstakten något från 5,8 procent i januari till 6,2 procent i februari, bland annat på grund av en säsongsmässigt tidig ökning av livsmedelspriserna.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Starkare krona i februari

En förstärkning eller försvagning av kronan tenderar att sänka respektive höja export- och importpriserna i svenska kronor. Enligt Tullverkets omräkningskurser för valutor stärktes den svenska kronan mellan januari och februari mot samtliga av de fem vanligaste rapporteringsvalutorna. Kronan stärktes mot det engelska pundet med 4,8 procent, mot den amerikanska dollarn med 4,6 procent, mot den norska kronan med 2,2 procent, mot den danska kronan med 2,1 procent samt mot euron med 2,0 procent.

Valutakurseffekten från priser rapporterade i utländsk valuta hade stor påverkan nedåt på index på importmarknaden och på exportmarknaden. Effekten från valutakursen var marginellt större än den totala månadsförändringen på respektive marknad, vilket indikerar att det finns prisökningar på båda marknaderna som till viss del motverkat effekten av valutan.

Jämfört med februari föregående år har den svenska kronan stärkts mot pundet med nästan 10 procent efter turbulensen med Storbritanniens utträde ur EU. Kronan försvagades visserligen mot de övriga större valutorna på årsbasis, men den sammantagna valutaeffekten på prisutvecklingen var ändå att årstakten sjönk i februari.

Prisnedgång i många produktgrupper

Lägre priser inom flertalet produktgrupper bidrog till prisnedgången på importmarknaden såväl som på exportmarknaden. På importmarknaden bidrog huvudsakligen prisnedgångar inom råolja, livsmedel samt datorer, elek-

tronikvaror och optik till nedgången. Priserna på råolja gick ner med 3,4 procent från januari till februari, vilket bidrog till den totala prisnedgången på importmarknaden med nästan 0,3 procentenheter. Lika mycket bidrog en prisnedgång med 2,5 procent på datorer, elektronikvaror och optik med. Livsmedelspriserna sjönk, för första gången sedan april 2016, med 2,4 procent under perioden och bidrog till den totala nedgången på importmarknaden med nära 0,2 procentenheter.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: februari 2017

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Martin Kosola

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år var 4 920 000 i februari 2017, icke säsongrensat. Det var en ökning med 114 000 jämfört med februari 2016. Antalet arbetslösa uppgick till 392 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 7,4 procent. Antal anställda i kommunal sektor ökade med 51 000 jämfört med februari 2016 och uppgick till 1 160 000. Antalet arbetade timmar var i genomsnitt 161,4 miljoner per vecka. Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av sysselsättningen samt små förändringar av arbetslösheten vilken uppgick till 6,9 procent.

Arbetskraften ökade med 110 000

Antalet personer i arbetskraften i åldern 15–74 år uppgick till 5 312 000 i februari 2017, icke säsongrensat. Jämfört med februari 2016 var det en ökning med 110 000 varav 65 000 män och 45 000 kvinnor. Det relativa arbetskraftstalet, andelen av befolkningen som ingår i arbetskraften, ökade med 0,7 procentenheter jämfört med februari 2016 och uppgick till 72,0 procent. Bland männen uppgick det relativa arbetskraftstalet till 74,6 procent och bland kvinnorna uppgick det till 69,3 procent.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en fortsatt ökning av både antalet och andelen personer i arbetskraften jämfört med närliggande månader. I februari 2017 uppgick antalet personer i arbetskraften till 5 340 000, vilket motsvarar ett arbetskraftstal på 72,4 procent.

Antalet sysselsatta ökade med 114 000

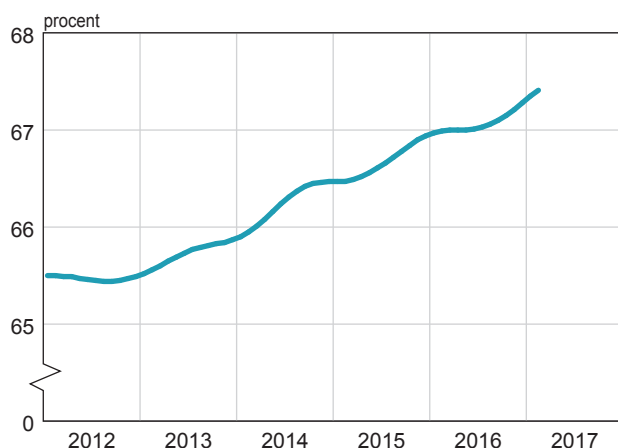
I februari 2017 var antalet sysselsatta i åldern 15–74 år 4 920 000, icke säsongrensat. Det var en ökning med 114 000 jämfört med februari 2016. Antalet sysselsatta män uppgick till 2 571 000 och antalet sysselsatta kvinnor till 2 349 000, en ökning med 62 000 respektive 53 000. Sysselsättningsgraden, andelen sysselsatta av befolkningen, ökade med 0,8 procentenheter jämfört med februari 2016 och uppgick till 66,7 procent. Bland männen uppgick sysselsättningsgraden till 68,6 procent och bland kvinnorna 64,7 procent.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en fortsatt ökning av både antalet och andelen sysselsatta jämfört med närliggande månader. I februari 2017 uppgick antalet sysselsatta till 4 974 000, vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 67,4 procent.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Arbetade timmar fortsatte öka

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i februari 2017 i genomsnitt till 161,4 miljoner per vecka enligt icke säsongrensade data. När hänsyn tagits till skillnader i semesteruttag och ledighet var det en ökning med 2,5 procent jämfört med februari 2016.

Arbetsmarknad						
	Antal sysselsatta, 1 000-tal		Antal arbetade timmar, 10 000-tal		Ant. arbetslösa 1 000-tal	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
jan	4 791	4 880	14 610	14 810	388	385
feb	4 806	4 920	15 800	16 140	396	392
mar	4 833		14 940		406	
apr	4 873		16 670		381	
maj	4 892		16 210		400	
jun	5 018		15 240		414	
jul	5 059		9 530		341	
aug	4 961		13 070		350	
sep	4 916		16 870		317	
okt	4 930		16 770		338	
nov	4 947		16 450		328	
dec	4 893		14 460		337	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av antalet arbetade timmar. I februari 2017 uppgick antalet till i genomsnitt 151,6 miljoner per vecka.

Små förändringar i arbetslösheten

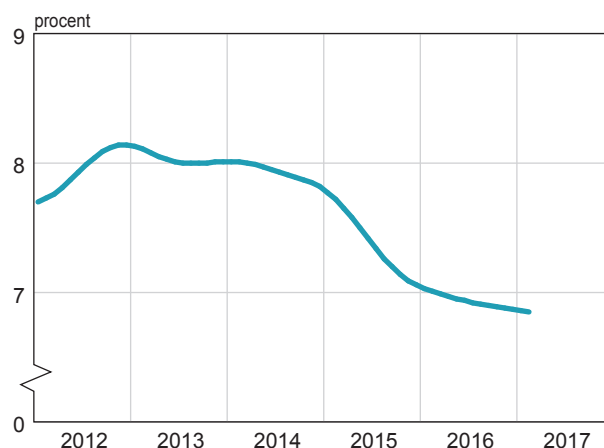
I februari 2017 var antalet arbetslösa i åldern 15–74 år 392 000, icke säsongrensat. Det motsvarar ett arbetslöshetstal på 7,4 procent. Antalet arbetslösa män uppgick till 224 000 och antalet arbetslösa kvinnor till 168 000. Arbetslöshetstalet uppgick till 8,0 procent bland män och 6,7 procent bland kvinnor. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 130 000 arbetslösa, varav 82 000 heltidsstuderande.

Arbetslösheten bland ungdomarna uppgick till 21,4 procent.

För personer i åldern 15–74 år visar säsongrensade och utjämnade data på små förändringar av både antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. I februari 2017 uppgick antalet arbetslösa till 366 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 6,9 procent. Även för ungdomar i åldern 15–24 år visar säsongrensade och utjämnade data på små förändringar av både antalet och andelen arbetslösa. Antalet arbetslösa ungdomar var 117 000 och arbetslöshetstalet var 18,3 procent.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Fortsatt minskning av antalet inskrivna arbetslösa

Antalet inskrivna arbetslösa, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, uppgick i februari 2017 till 378 000. Jämfört med samma månad föregående år var det en minskning med 3 000 personer. Bland de inskrivna arbetslösa var 197 000 öppet arbetslösa och 181 000 deltog i program med aktivitetsstöd.

Antalet inskrivna arbetslösa ungdomar (18–24 år) fortsätter också att minska. I februari var 59 000 ungdomar inskrivna som arbetslösa, en minskning med 9 000 på ett år. Även trenden med fler inskrivna arbetslösa som är utrikes födda fortsätter. Den här utvecklingen beror i huvudsak på att fler nya arbetssökande skriver in sig i Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag. En växande del av de inskrivna arbetslösa är nyanlända som är födda utanför Europa.

Antalet nya lediga platser som anmälades till landets arbetsförmedlingar var i februari 118 000, vilket var en minskning med 12 000 jämfört med motsvarande månad föregående år. Det var 33 000 som fick arbete i februari 2017 vilket var mindre jämfört med samma månad förra året. Antalet varslade uppgick till 3 300, vilket var 300 färre än februari 2016.

FINANSMARKNAD

FED höjde räntan

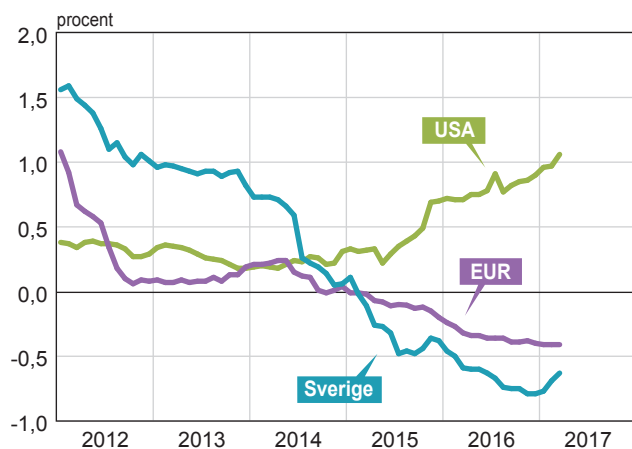
I enlighet med marknadsförväntningarna valde Federal Reserve den 15 mars att höja den amerikanska styrräntan

med 25 punkter till ett intervall mellan 0,75 och 1,00 procent. Tidigare under månaden presenterades överraskande positiv arbetsmarknadsstatistik som tillsammans med starka ekonomiska utsikter motiverade beslutet, enligt FED-chefen Janet Yellen. Om ekonomin fortsätter att utvecklas i samma riktning som nu så räknar banken med ytterligare gradvisa räntehöjningar under 2017.

De korta amerikanska marknadsräntorna ökade endast måttligt under månaden, trots FED:s räntehöjning. Tremånadersräntan var i genomsnitt 1,06 procent i mars, vilket kan jämföras med 0,97 procent i februari. Även avkastningen på långa amerikanska statspapper steg något. Tioårsräntan gick upp från 2,42 i februari till 2,48 procent i mars.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv)

Källa: Riksbanken

Trots de stigande räntorna under mars är utsikterna för den amerikanska räntemarknaden inte lika tydliga som tidigare. Efter att president Trump misslyckats med att få tillräckligt stöd i kongressen för sin hälsovårdsreform framstår det inte som lika säkert att andra förslag, däribland skattereformer, kommer att vinna laga kraft. Då marknaden redan prisat in skattesänkningar råder viss osäkerhet framöver.

Den amerikanska dollarn kostade i genomsnitt 8,92 kronor under mars. Det var i det närmaste oförändrat jämfört med februari. På aktiemarknaden sjönk Dow Jones med 0,7 procent medan Nasdaq steg med 1,5 procent under månaden.

ECB lämnade räntan oförändrad

Den europeiska centralbanken meddelade tidigare under månaden att de lämnar styr- och depositräntorna oförändrade på 0,00 respektive -0,40 procent. Det är ett år sedan som ECB senast ändrade räntorna och banken meddelade att räntorna kommer att ligga kvar på nuvarande nivåer eller ännu lägre under en längre period.

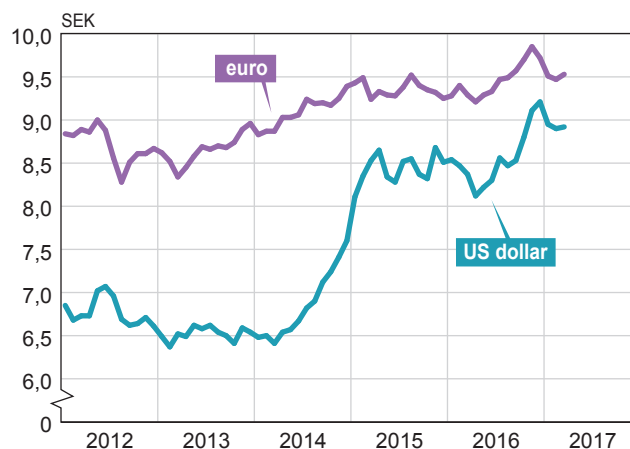
Stödköpsprogrammet fortlöper enligt tidigare beslut och uppgick till 80 miljarder euro per månad till och med mars 2017. Från och med april sänks köpen till 60 miljarder per månad. Euron stärktes under mars gentemot kronan då genomsnittskursen noterades till 9,53 SEK/EUR, vilket

var 6 öre dyrare än i februari. Frankfurtbörsens DAX-index steg med 4,0 procent under månaden.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.

Månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

Startskott för Brexit

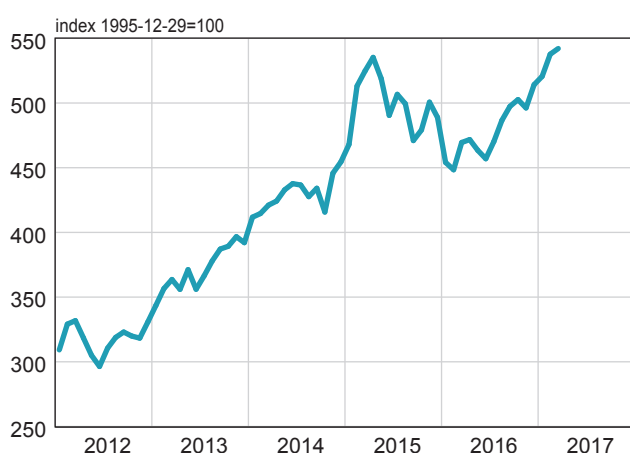
Den 29 mars lämnade Storbritannien in sin anmälan om utträde ur EU. Nu väntas utträdesförhandlingar och inom två år ska Brexit vara verkställt. Samtidigt kräver Skottland en ny folkomröstning om självständighet, vilket Storbritanniens premiärminister Theresa May avvisar. Londonbörsen steg svagt under månaden där FTSE-index gick upp med 0,8 procent.

Uppåt på Stockholmsbörsen

Även Stockholmsbörsen steg under månaden och Affärsvärldens generalindex noterade en uppgång på 1,0 procent i mars. Börsen steg därmed med 5,2 procent under årets första kvartal.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

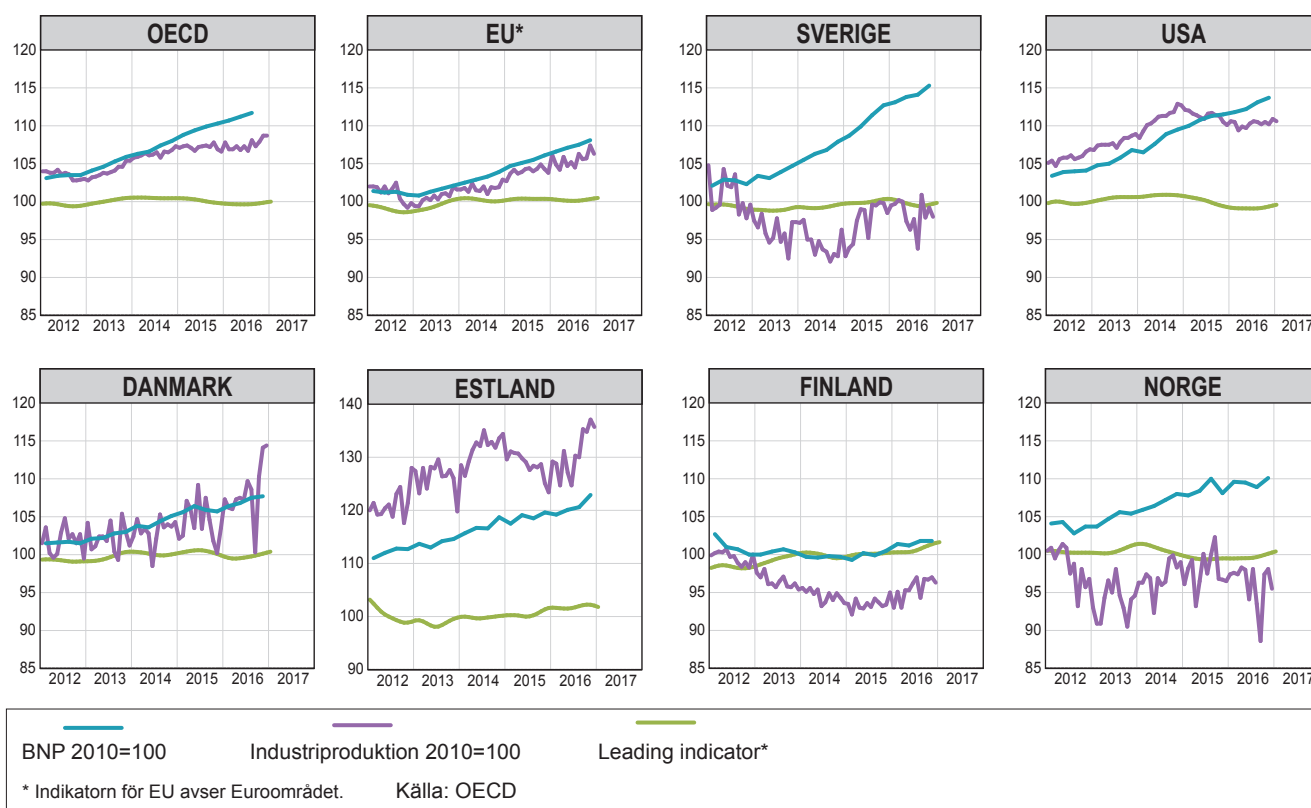
Källa: Affärsvärlden

I Asien steg Hongkongbörsens Hang seng-index med 1,6 procent medan Shanghaibörsen och Tokyobörsens Nikkeiindex sjönk med 0,6 respektive 1,1 procent under månaden.

Elin Henriksson och Andreas Hörnvist, finansmarknadsstatistik

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

Den danska ekonomin växlade upp under 2016 efter en dämpad ekonomisk utveckling året innan. Efter två kvartal i rad med negativ kvartalstillväxt ökade BNP första kvartalet 2016. Utvecklingen har därefter varit stabil och BNP har i snitt växt med 0,5 procent per kvartal under 2016. Det är samma tillväxttakt som genomsnittet för EU. Även den danska industriproduktionen uppvisar en uppåtgående trend. I september föll visserligen produktionen tillbaka kraftigt men tappet togs snabbt igen under efterföljande månader och fortsatte att öka i snabb takt. I december var produktionen mätt i årstakt nästan 11 procent högre. Den ledande indikatorn steg i januari och med ett värde över 100 indikerar det en fortsatt positiv ekonomisk utveckling framöver.

Även den norska ekonomin växte med i snitt 0,5 procent per kvartal under 2016. Utvecklingen var dock mer omväxlande. Första och fjärde kvartalet växte den norska ekonomin med över 1,0 procent per kvartal, säsongrensad, medan övriga kvartal uppvisade negativa tillväxtsiffror. En bakomliggande förklaring är industriproduktionens svaga utveckling under året och det låga oljepriset. Den ledande indikatorn pekar dock mot en bättre ekonomisk utveckling framöver. Januarinoteringen var den högsta sedan augusti 2014 och andra månaden i följd över den långsiktiga trenden.

För den finska ekonomin har återhämtningen varit trög sedan finanskrisen och BNP-nivån är fortfarande lägre än innan krisen. Mellan första kvartalet 2011 och fjärde kvartalet 2016 har BNP växt med i genomsnitt 0,0 procent per kvartal. Under 2016 har utvecklingen varit något bättre men positiv kvartalstillväxt har varvats med krympande BNP och fjärde kvartalet redovisade landet nolltillväxt. Även utvecklingen för den finska industriproduktionen pekade svagt uppåt under fjolåret. 2016 var den sammanlagda produktionen drygt 2 procent högre än året innan men ökningen sker från en låg nivå. Den ledande indikatorn steg i januari och ligger en bit över den långsiktiga trenden. Det indikerar en god ekonomisk utveckling framöver.

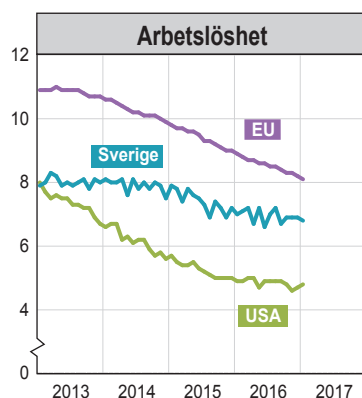
Den estländska ekonomin har sedan 2010 växt i en snabbare takt än de nordiska länderna. Inledningen på 2016 började dock svagt då BNP i säsongrensade tal minskade första kvartalet och jämfört med kvartalet innan. Nedgången var dock tillfällig och sedan dess har den kvartalsvisa tillväxttakten varit positiv. Från tredje till fjärde kvartalet ökade BNP med 1,9 procent, säsongrensad, vilket var den snabbaste ökningstakten sedan tredje kvartalet 2011. Även den estländska industriproduktionen ökade under 2016 efter att produktionen minskat med nästan 5 procent från januari-december året innan.

INTERNATIONELL UTBLICK

Arbetslöshet

I januari låg den genomsnittliga arbetslösheten inom EU på 8,1 procent. Det var 0,8 procentenheter lägre än samma månad förra året vilket visar att arbetsmarknaden har fortsatt att stärkas i takt med den ekonomiska återhämtningen i EU-länderna. I Spanien var 18,2 procent av arbetskraften utan sysselsättning i januari. En hög siffra i jämförelse med övriga länder men sett i ett längre perspektiv så har utvecklingen ändå varit gynnsam. Sedan toppnoteringen i april 2013 har arbetslösheten fallit tillbaka med 8,1 procentenheter. Motsatt utveckling visar Italien där arbetslösheten istället har ökat de senaste månaderna och nu ligger strax under 12 procent.

I Norge började arbetslösheten att stiga från mitten av 2014 och fram till augusti 2016. Sedan dess har arbetslösheten minskat och låg i december på 4,4 procent, den lägsta nivån på 18 månader. I Finland började arbetslösheten falla tillbaka i slutet av 2015, men har det senaste halvåret legat

still på 8,7 procent, och är det enda nordiska landet över EU-snittet.

Sedan 2010 har antalet arbetslösa som andel av arbetskraften minskat med drygt 5 procentenheter i USA. Utvecklingen ska dock sättas i relation till att sysselsättningsgraden idag är lägre än innan finanskrisen.

Arbetslöshet

	Avser månad	Procent av arbetskraften	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU	jan	8,1	-0,1	-0,8
Danmark	jan	6,2	0,0	0,2
Finland	jan	8,7	0,0	-0,5
Italien	jan	11,9	0,0	0,3
Spanien	jan	18,2	-0,2	-2,4
Storbritannien	nov	4,7	-0,1	-0,3
Sverige	jan	6,8	-0,1	-0,2
Tyskland	jan	3,8	-0,1	-0,6
Norge	dec	4,4	-0,3	-0,2
USA	jan	4,8	0,1	-0,1
Japan	jan	3,0	-0,1	-0,2
OECD	jan	6,1	-0,1	-0,4

Källa: OECD

EU-barometern

EU-kommissionens konjunkturbarometer för EU respektive euroområdet visade endast mindre förändringar i mars. För EU steg indikatorn från 108,9 till 109,1, medan indikatorn för euroområdet sjönk med 0,1 enheter till 107,9. Ett ökat konsumentförtroende bidrog positivt till utvecklingen i både EU och euroområdet, medan stämningensläget inom tjänstesektorn försämrades. Inom EU förbättrades stämningensläget även inom detaljhandeln och byggbranschen. Tyskland och Storbritannien noterades för de största ökningarna, medan stämningensläget försämrades i Spanien. Sveriges indikator backade från 111,4 till 110,3. Konfidensindikatorn för industrin, tjänstesektorn och detaljhandeln föll tillbaka medan stämningensläget förbättrades inom byggsektorn och bland konsumenterna.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,2	0,0	0,7	1,0	0,4	0,5	0,6	0,4
Förändr. 4 kv.	%	1,9	1,3	2,0	2,3	1,7	2,0	1,9	1,6
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	0,3	-0,7	1,1	-1,2	-3,4	-0,3	-1,0	0,0
Förändr. 12 mån.	%	10,5	1,4	4,4	-0,5	-0,9	0,0	2,4	2,0
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	0,7	0,7	-0,5	0,7	0,7	-0,3	0,3	0,3
Förändr. 12 mån.	%	0,9	1,4	1,9	1,9	2,2	1,0	1,9	2,3
Arbetslöshet ⁵⁾	%	6,2	8,7	4,7	6,8	3,8	4,8	8,1	6,1
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	0,1	-0,1	-0,1
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,2	-0,5	-0,3	-0,2	-0,6	-0,1	-0,8	-0,4
Kort ränta ⁶⁾	%	-0,23	-0,33	0,36	-0,51	-0,33	1,04	-0,33	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,01	0,00	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,15	-0,15	-0,23	-0,09	-0,15	0,42	-0,15	..
Lång ränta ⁷⁾	%	0,33	0,52	1,24	0,66	0,26	2,42	1,25	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,04	0,02	-0,14	0,01	0,01	-0,01	0,15	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,22	-0,01	-0,20	-0,11	0,09	0,65	0,21	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) OECD tredje kvartalet, övriga fjärde kvartalet 3) USA januari, övriga december 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. USA november, Storbritannien och OECD januari, övriga februari 5) Storbritannien november, övriga januari 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. Februari 7) Februari Källa: OECD, Eurostat

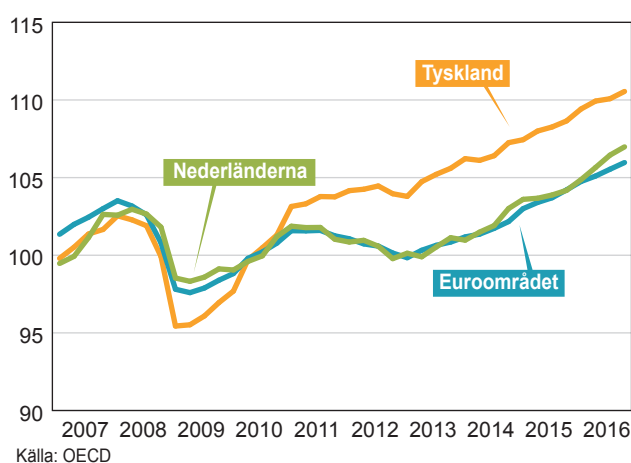

INTERNATIONELL UTBLICK

Exporten tillväxtmotor i Nederländerna

Utrikeshandeln utgör basen i den nederländska ekonomin och med exportindustrin som en viktig motor påverkas utvecklingen av växlingar i världshandeln. Finanskrisen slog mot Nederländerna i form av minskad export men även eurokrisen dämpade den ekonomiska återhämtningen. Sedan dess har BNP-tillväxten varit stabil men något återhållsam och landets ekonomi har i stort sett växt i takt med snittet för euroområdet. Enligt preliminära uppgifter växte den nederländska ekonomin med 2,1 procent helåret 2016. Det var i nivå med 2015 men en uppväxling från åren dessförinnan.

Bruttonationalprodukt
Index 2010=100

Utrikeshandeln är viktig

I Europas största hamn i Rotterdam passerar varje år runt 120 000 fartyg och som Europas fönster mot världen är utrikeshandeln betydande. Nederländerna är den femte största ekonomin i euroområdet och exportens andel av landets BNP uppgår till drygt 80 procent. Samtidigt importeras varor och tjänster till en betydande summa och värdet av importen uppgår till mer än två tredjedelar av BNP.

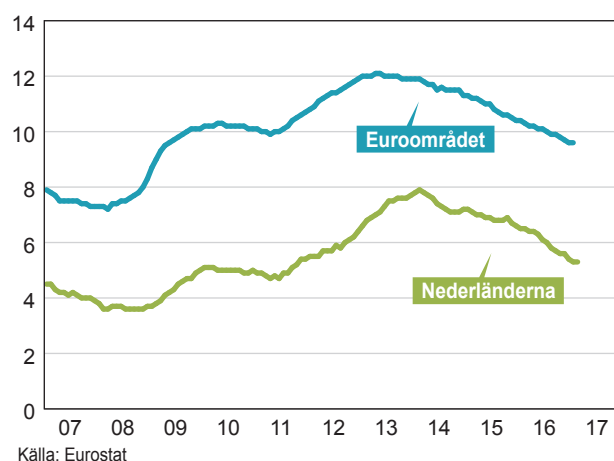
I samband med finanskrisens utbrott 2008 dämpades utrikeshandeln och både exporten och importen ökade i en betydligt långsammare takt än året innan. Under 2009 minskade landets export med nästan 9 procent, samtidigt som importen sjönk med nästan lika mycket. Det var första gången på minst 14 år som landets export och import krympte. Nedgången var dock kortvarig och utrikeshandeln återhämtade sig kraftigt året efter och har sedan dess, trots den långsamma ekonomiska återhämtningen i Europa, fortsatt att öka. 2016 uppgick bytesbalansöverskotten till drygt 8 procent av BNP vilket är ytterligare ett bevis på hur beroende landet är av den globala handeln.

Europa är den största exportmarknaden med Tyskland och Storbritannien som landets största handelspartners. Nederländerna är också en viktig handelspartner för Sverige. Landet är den sjunde största exportmarknaden när det kommer till Sveriges utrikeshandel med varor, och näst största handelspartner gällande Sveriges varuimport.

Starkare arbetsmarknad

Utrikeshandeln betyder dock inte allt för den ekonomiska utvecklingen. I takt med att arbetsmarknaden har stärkts har den privata konsumtionen ökat i betydelse för BNP-tillväxten. Arbetslösheten började stiga i samband med finanskrisen och i början av 2014 hade den gått upp med över 4 procentenheter innan utvecklingen vände nedåt. I februari 2017 var knappt 5 procent av arbetskraften utan arbete, en låg siffra i jämförelse med snittet för euroområdet, men något högre än förkrisnivåerna. Sysselsättningsgraden har också vänt uppåt även om man inte är tillbaka till nivån under toppåret 2008.

Arbetslöshet 15–74 år
Procent av arbetskraften

Den förbättrade arbetsmarknaden i kombination med högre löner har också bidragit till att prisfallet på bostadsmarknaden har avstannat. I samband med finanskrisen började priserna på bostäder att sjunka och från 2008 till 2013 föll priserna med nästan 20 procent. Generösa lånevillkor bidrog till att bostadspriserna steg i snabb takt från början av 2000-talet, men samtidigt som priserna började falla infördes en rad nya restriktioner gällande bankernas utlåning till hushållen som bidrog till att dämpa prisutvecklingen ytterligare.

Budgetunderskotten minskar

Nederländerna präglas av en relativt stor offentlig sektor och trots att statsfinanserna har påverkats av de senaste årens ekonomiska kriser kan landets ekonomi ändå beskrivas som relativt sund. Sedan 2009 har visserligen den offentliga sektorns budgetsaldo i förhållande till BNP redovisat underskott. Åren 2013–2015 har underskottet dock varit lägre än 3 procent av BNP och minskat för varje år. De svagare statsfinanserna har bidragit till en ökad skuldsättning och 2015 uppgick den offentliga bruttoskulden till cirka 65 procent av BNP, en ökning med drygt 10 procentenheter sedan 2008. Utvecklingen går dock åt rätt håll och som andel av BNP minskade bruttoskulden med nästan 3 procentenheter jämfört med 2014.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2010=100	4 kv	115,6 ¹⁾	1,0 ¹⁾	2,3
Fast bruttoinvestering	volym	2010=100	4 kv	128,3 ¹⁾	0,9 ¹⁾	4,2
Hushållens konsumtion	volym	2010=100	4 kv	112,7 ¹⁾	0,3 ¹⁾	1,6
Tjänsteproduktion	volym	2010=100	jan	125,8 ¹⁾	0,6 ¹⁾	6,7
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		4 kv	17,2		48
			1–4 kv	63,1		34
Industri						
Produktion	volym	2010=100	jan	90,4	2 ¹⁾	1
Omsättning	volym	2010=100	jan	92,3	1 ¹⁾	4
Orderingång	volym	2010=100	jan	92,2	–3 ¹⁾	0
Kapacitetsutnyttjande	%		4 kv	89,6 ¹⁾	1,0 ¹⁾²⁾	0,9 ²⁾
Investeringar	mdr kr		4 kv	57,8		–9
			1–4 kv	208,1		–1
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		feb	101,6	1 ¹⁾	7
			jan–feb	204,8		13
Varuimport	mdr kr		feb	101,6	1 ¹⁾	7
			jan–feb	204,2		13
Handelsnetto	mdr kr		feb	0,0		
			jan–feb	0,6		
Bytesbalans	mdr kr		4 kv	64,3		
			1–4 kv	203,9		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2010=100	feb	120,3 ¹⁾	0,2 ¹⁾	2,7
			jan–feb			2,7
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2010=100	jan	115,1 ¹⁾	1,1 ¹⁾	2,1
Personbilsregistreringar, nya	st		feb	28 484		2
			jan–feb	52 523		4
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	mar	102,6 ⁴⁾	104,3 ⁴⁾	98,9 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	feb	319,7	0,7	1,8
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	feb	208,8	0,7	2,0
Producentprisindex		2005=100	feb	118,9	–0,8	7,5
Exportprisindex		2005=100	feb	113,7	–1,6	8,5
Importprisindex		2005=100	feb	112,5	–1,7	9,3
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	feb	118,4	–0,8	7,8
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	feb	124,4	0,0	6,2
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15–74 år	1 000-tal		feb	4 920		2,4
Arbetslösa 15–74 år	1 000-tal		feb	392		–1,1
därav heltidsstuderande	1 000-tal		feb	147		12,8
Arbetade timmar	10 000-tal		feb	16 140		2,5
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		feb	118		–9,1
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	dec	124,7		1,1
Timlön, industriarbetare	kr		dec	177,2		0,4
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		feb	3 563		7,2
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		feb	2 114		4,9
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		mar	0,69	0,03 ²⁾	–0,13 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		mar	–0,63	0,06 ²⁾	–0,04 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		feb	3,1		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		31 mar	132,1	–0,8	3,8

1) Säsongrensade tal   2) Procentenheter   3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin   4) Index för resp period   5) Från monetära finansinstitut

Utgives av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 010-479 40 00
Ansvarig utgivare: Mattias Björling
Redaktör: Johannes Holmberg
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2017-A06T11703_pdf (pdf)